UNIVERSITY OF ILLINOIS LIBRARY
FEB 26 1920

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov.

Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravniški prostori: 2657 S. Lawndale av.

Office of publication: 2657 So. Lawndale ave. Telephone: Lawndale 4635.

LETO—YEAR XIII. Cena lista je $4.00. Entered as second-class matter January 22, 1918, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. Chicago, Ill., sreda, 25. februarja (Feb. 25) 1920. Subscription $4.00 Yearly. ŠTEV.—NUMBER 46.

Published and distributed under permit (No. 148) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

WILSON BO OBJAVIL REŠKE SPORNE NOTE.

ENTENTA SE BO NEDVOMNO PODALA.

Predsednik nasprotuje, da bi Italija vzela več slovenske zemlje, kot je on dovolil.

Washington, 24. febr. — Wilsonova druga nota, ki zavrača razloge zaveznikov za ponovno revizijo decemberskega jadranskega načrta, še ni odposlana. Državni department, ki je prejel obris note od predsednika, je izvršil besedilo včeraj in vrnil noto Wilsonu, da jo pregleda in odobri. Nota bo najbrž danes odposlana v London.

(Včeraj je bilo poročano iz Pariza, da je Wilsonova druga nota dospela v London že zadnjo soboto, toda vest, kot se vidi, je bila brez podlage.)

Obenem poročajo uradno, da Wilson v par dneh objavi vse note, tikajoče se jadranskega vprašanja, ki so bile izmenjane med zavezniki in vlado Združenih držav; razume se, da se objavljenje izvrši sporazumno z zaveznišlkimi vladami.

V krogih državnega departmenta se govori, da je Wilsonova druga nota zelo dolga in se peča z reškim in jadranskim vprašanjem sploh zelo na drobno. Wilson je navedel vse razloge, zakaj nasprotuje novim zahtevam Italije in pravi, da vztraja pri svojem originalnem načrtu ,ki je bil z njegovim dovoljenjem nekoliko spremenjen 9. decembra 1919 v Parlzu.

Wilson pravi dalje v svoji noti, da zavezniški januarski načrt daje Reko Italiji in oropa Jugoslovane edine dostopne luke. Nadalje je Wilson proti načrtu, ker spreminja njegovo črto v Istri in dovoljuje Italiji aneksijo še večjega števila Slovencev in Hrvatov, kot je on dovolil v svojem načrtu. Predsednik odločno pravi da Združene države ne podpišejo nove krivice.

Kolikor je znano v ožjih uradnih krogih v Washingtonu, je Wilson prepričan ,da se bodo zavezniki podali. Dalje se poroča, da jadranski sporazum ne bo vključen v mirovno pogodbo z Ogrsko, pač pa bo tvoril posebno pogodbo med zavezniki, Združenimi državami in državo Srbov, Hrvatov in Slovencev.

VELIK OBLAK DIMA — SIGNAL MARSU.

Bryn Mawr, Pa. — James J. Crenshaw, pomožni profesor kemije na tukajšnjem učelišču, priporoča, da vlada porabi materijal za proizvajanje dima, ki je ostal od vojne, za signalna znamenja planetu Marsu. Crenshaw je med vojno služil v kemikalnem oddelku ameriške armade in pravi, da je ostalo dovolj materijala, iz katerega so delali gost dim na fronti, da sovražnik ni mogel videti gibanja čet in topništva. Materijal se ne more rabiti za nobeno drugo stvar in njegovo mnenje je, da ga vlada lahko porabi pri poskusih, kako priti v zvezo z inteligentnimi bitji na Marsu.

Crenshaw priporoča, da se izbere odprt prostor, kot na primer katera večja puščava ali na morju in tam se naj naredi tako širok oblak dima, da bi pokril celo Pennsylvanijo. Projektorji za dim se lahko postavijo v dve vrsti in prodncirajo dim bele in črne barve, ki se naj menja; proces se lahko ponovi v kratkih presledkih. Kakor hitro veter razprši dim, naj se takoj ponovi drugi oblak. Ako so na Marsu inteligentna bitja, ki nas opazujejo, kakor se domneva, imajo gotovo tako dobre teleskope, da bi hitro opazili menjajoče se pege dima na zemlji in iz tega bi izjavili, da so umetne in delo živih bitij.

ZAVEZNIKI SO ZA MIR Z BOLJŠEVIKI.

ENA OSMINA SVETA POD KONTROLO SOVJETOV.

"Sovjetska Rusija je danes Rusija," pravijo v Londonu.

London, 24. febr. — Težko, toda odkritosrčno pripoznanje je moralo priti. Danes priznavajo tudi zavezniki, da druge Rusije ni kakor sovjetska Rusija. Rdeča Rusija je pravkar končala — izvzemši manjših prask na jugu in jugozapadu — dveletno civilno vojno z izpolnjenim prerokovanjem Trockija, da je ruski proletarijat nepremagljiv v svoji revoluciji.

Pred par dnevi sta padla Arhangelsk in Murmansk, dve zadnji beli postojanki na ruskem severu. Oblast sovjetov danes sega od Ledenega morja do perzijske meje, od Petrograda do Vladivostoka, preko vse Rusije v Evropi in Aziji, ki zavzemo eno osminko vsega površja zemlje.

V Angliji se je pričela splošna agitacija, da naj vlada prizna revolucionarnega sovjetskega orjaka, kakršen da je, ker druge poti ni, ako hočejo zavezniki res imeti mir. Celo kapitalistični listi, ki so vedno zagovarjali intervencijo, se zdaj oglašajo za mir in komercijalne zveze s sovjetsko Rusijo.

Londonska "Chronicle" piše: "Vsi pametni ljudje morajo zdaj priznati, da vsa Rusija je zdaj sovjetska Rusija. Protiboljševiške armade in vlade so prenehale eksistirati. Kaj je zdaj? Ali hočemo mir z Rusijo, ali naj nadaljujemo blokado in izzivamo sovražnosti ruske vlade napram Letoniji, Poljski, Rumuniji, Indiji in Mezopotamiji ter obenem branimo svetu dohod do ruskega žita? Odgovor je samo eden: Mir in priznanje ruske vlade, kakršna je!"

"Daily News" tudi piše: "S kakšno pravico sme peščica političarjev pehati zavezniške demokracije in rusko demokracijo v nepotrebno trpljenje s tem, da zadržuje občevanje in izmenjavanje blaga med Rusijo in ostalim svetom? Čas je, da se odločimo za mir in občevanje z Rusijo. Rusija ima danes samo eno vlado in to je treba priznati. Da je nismo hoteli priznati prej, nas ne opravičuje, da je ne bi smeli zdaj. Imamo dva izhoda: Ali butamo še dalje z glavo ob zid, ali pa ovržemo predsodke."

Druga znamenja, da se bližajo mirovna pogajanja z Rusijo, so tudi Leninovi intervjuvi, katerih je zadnje dni vedno več. Žurnalisti — ki so vsekakor prednja straža zavezniških diplomatov, da tipljejo za pogoji v Moskvi — obiskujejo Lenina v njegovem stanovanju v Kremlu in potem pošiljajo dolge brzojavke, kaj je vse rekel.

V teh poročilih je opaziti veliko izpremembo. Medtem ko so intervjuvarji prej navadno smešili Lenina, mu zdaj delajo komplimente. Tako na primer brzojavka Lincoln Eyre iz Rige, ki je intervjuval Lenna pred nekaj dnevi: "Uljanov je govoril s stališča praktičnega moža, ki razpravlja o stvareh premišljeno, hladno, realistično in analitično, nikdar pa ne fanatično ali celo dogmatično. Državnik je, ekonom, politik, ne pa nebrzdani revolucionar ali neusmiljeni uničevalec današnje civilizacije."

Omenjeni poročevalec javlja, da je Uljanov (Lenin) rekel med drugim tudi tole: "Ne vem razloga, zakaj ne bi socialistična republika, kot je naša, imela trgovske zveze s kapitalistično državo. Mi prav radi vzamemo kapitalistične lokomotive in poljedelske stroje, zakaj ne bi torej kapitalisti ne vzeli naše socialistične pšenice, lana in platine? Socialistična koruza ima ravno tako dober okus, kakor kakšna druga, ali ne? — Ampak stvar je ta, da bodo

(Dalje na 2. strani.)

SENAT JE SPREJEL ŽELEZNIŠKO PREDLOGO

OD PREDSEDNIKA JE ZDAJ ODVISNO, ČE POSTANE ZAKON.

Predloga je bila sprejeta po kratki debati, v kateri so napadali delavstvo.

Washington, D. C. — Senat je sprejel železniško predlogo tako, kot jo je predložil konferenčni odbor. Za predlogo je glasovalo 47 senatorjev, proti pa sedemnajst. Predloga bo poslana predsedniku v podpis in od njega je zdaj odvisno, če postane zakon.

Pred glasovanjem se je vršila kratka debata, v kateri so govorniki obeh frakcij napadali organizirano delavstvo, ker je organizirano delavstvo podvzelo korakę, da prepreči sprejem predloge. Nekateri delavski voditelji, ki so za politično akcijo delavcev, se zdaj posmehujejo Gompersu, ki je vprav par dni preje še priporočal, naj delavci ne ustanovijo svoje stranke, ampak naj lepo še nadalje glasujejo za delavske "prijatelje," ki pripadajo starim strankam. Ti voditelji delavstva zdaj pravijo, da je sprejem železniške predloge jasno dokazal, koliko je vredna Gompersova taktika v politiki in kdor ni slep je moral zdaj spoznati, da se ljubezen kandidatov, ki pripadajo k starim strankam, do delavcev neha, ko so izvoljeni.

Opozicija v senatu se je omejevala le na garantirani 5½-odstotni dobiček. Nekateri senatorji so bili preje nasprotniki predloge, a ko je bila predloga predložena senatu, so pojasnjevali, zakaj so spremenili svoje mnenje in so zdaj za predlogo.

Konferenčno predlogo je zagovarjal senator Cummins. Priporočil jo je s primernim nagovorom, na kar je sledila debata.

Opozicija je zahtevala glasovanje po imenih, da bo ljudstvo videlo, kako so senatorji glasovali, od katerih bodo nekateri zopet kandidirali v jeseni.

Za predlogo, republikanci:

Ball,	Jones, (Wash.),	Page,
Brandegee,	Kellogg,	Phipps,
Calder,	Kenyon,	Poindexter,
Colt,	Keyes,	Sanoot,
Cummins,	Lenroot,	Spencer,
Curtis,	Lodge,	Sterling,
Elkins,	McLean,	Sutherland,
Fernald,	McNary,	Townsend,
Frelinkhuysen	Nelson,	Wadsworth,
Hale,	New,	Warren,
		Watson—32.

Demokratje:

Beckham,	Pomerene,	Underwood,
Fletcher,	Ransdell,	Walsh (Mont.).
Gay,	Robinson,	Williams—15.
Glass,	Shields,	Skupaj—47.
Meyers,	Smith (Ga.),	
Phelan,	Smith (Md.),	

Proti predlogi, republikanci:

Borah,	France,	Gronna—3.

Demokratje:

Ashurst,	Johnson (S. D.),	Nugent,
Dial,	Jones (N.M.),	Overman,
Gore,	King,	Pittman,
Harris,	McKellar,	Sheppard,
Harrison,		Trammell—14
		Skupaj—17.

EDEN OBTOŽENEC IZ CENTRALIJE OPROŠČEN.

Montesano, Wash. — V sredo je sodnik zavrgel obtožnico proti Bertu Faulknerju, članu I. W. W., ki je bil z desetimi drugimi vred obtožen, da je v zvezi z umorom štirih odpuščenih vojakov v Centraliji pri paradi na obletnico premirja 11. novembra 1919. Zagovorništvo je dokazalo, da je bil obtoženec ob času streljanja v dvorani in da ni imel nikakršnega orožja pri sebi. Državni pravdnik je zaključil obtožbo, ko je bilo zaslišanih le 79 prič, dasiravno jih je poklical 338.

SERUM ZA CEPLJENJE ŽIVALI JE REŠIL ČLOVEŠKO ŽIVLJENJE.

Washington, D. C. — Lena Delbane se je zastrupila z olivami. Šest članov družine, ki so z njo vred zastrupili, so podlegli strupu, a ona je okrevala, ker so zdravniki na nji poizkusili serum, kakršnega se poslužujejo živinozdravniki pri konjih, če se zastrupe s konjsko krmo.

VELIKO GRMENJA, PA MALO DEŽJA.

VPOR V MICHIGANU JE IZMIŠLJOTINA, PRAVI DRŽAVNI PRAVDNIK.

Po senzacijah brskajoči časnikarji so iz muhe napravili slona.

Chicago, Ill. — Po senzacijah hlastajoče velebizniško časopisje je prineslo v pondeljek z debelimi črkami napise: Punt zaradi žganja v Michiganu. Ljudje, ki ne poznajo lažnivosti tega časopisja, so mislili, ko so čitali te velike napise, da se je ljudstvo z orožjem vprlo oblastvenim organom v Michiganu, ker so konfiscirali žganje. Napis je bil navadna prevara, ki je imel namen vplivati na ljudi, da pokupijo časnike, ki jih ponujajo dečki na prodaj, kajti poročila, ki so došla iz Iron Riverja o dogodku, ki se je tam odigral, to potrdijo v polni meri.

Sploh se pa ni šlo za žganje, kot so v napisih poročali velebizniški časniki, ampak šlo se je za pristno vino, kakršnega delajo tujezemski delavci iz grozdja in ga pijejo, kjer je slaba voda mesto vode.

Kaj pa se je zgodilo v Iron Riverju, da so prišli lažnjivi velebizniški časniki s takimi lažnjivimi napisi na dan?

Dovolimo državnemu pravdniku Martin S. McDoughu v Iron Riverju, da pojasni položaj, kajti velebizniško časopisje je dolžilo njega, da je povzročil punt.

Državni pravdnik pravi, da še ni bila objavljena tako lažnjiva vest, odkar je bilo podpisano premirje, kot poročilo o puntu radi žganja, ali da je on inštruiral ljudstvo, naj se upre z oboroženo silo oblastvenim organom. McDonough pravi, da tujezemski delavci pijejo vino mesto vode, ki ga sami napravijo iz grozdja. Vino nosijo tudi s sabo na delo. Teh tujezemskih delavcev pa ne marca izgubiti občina, ker so pridni in mirni ljudje. Dne 12. februarja je oddelek državnih konstablerjev preiskal hišo bratov Sealouci. Tam so našli nekaj vina, toda med kletjo in prodajalno je močna stena. Konstablerji so izročili vino državnemu pravdniku, ki ga je zopet vrnil lastniku, obtožnico je pa zavrgel. Drugo jutro so ga zopet pozvali konstablerji in so rekli, da je pri Sealouciju zvezni uradnik. Povedal jim je, da naj nič ne podvzamejo, dokler ne pride tje. Šel je tje in našel je osem in pol sodov vina in dva sodka kisa (jesiha), ki so jih že zvalili iz kleti. Vprašal je, kdo je zvezni uradnik. Predstavil se mu je Leo Grove. Državni pravdnik pravi, da ga je vprašal, naj se izkaže, da je zvezni uradnik. Pokazal mu je pismo, ki je pa bilo umazano, na kar mu je državni pravdnik rekel, ko ga je vprašal po gumbu in je Grove odgovoril, da ga nima, da naj gre po cesti, ki vodi iz mesta.

Državni pravdnik pravi, da je edino on odgovoren za vse, da se ni nihče ustavljal preiskavi in da tudi nima nihče namena, da zveznim uradnikom zabrani hišne preiskave.

PREDSEDNIK DELAVSKE STRANKE PRIPOROČA VETIRANJE ŽELEZNIŠKE PREDLOGE.

Cleveland, O. — Max S. Hayes, predsednik Delavske stranke, je odposlal predsedniku Wilsonu brzojavko, v kateri priporoča, da vetira železniško predlogo. Mr. Hayes pravi, da je bila predloga sprejeta v korist špecijalnim interesom.

OBOROŽEN ČUVAJ OROPAN.

Chicago, Ill. — Dva maskirana tolovaja sta napadla George Reynoldsa, čuvaja na pennsylvanski železnici in ga oropala za šestdeset centov. Odvzela sta mu samokres in ga zaprla v njegovo čuvajnico.

NAZADNJAKI NE POČIVAJO.

DAVEYJOVA PREDLOGA JE NEVARNEJŠA OD STERLING-GRAHAMOVE.

Prijatelji in zagovorniki ameriške svobode protestirajo proti nji.

Chicago, Ill. — Zagovorniki ameriške svobode in strokovno organizirano delavstvo so s svojimi protesti povzročili, da je bila Sterling-Grahamova veleizdajniška predloga pokopana, ki je ugrožala v ustavi zajamčene pravice ameriških državljanov. Ali nazadnjaki ne počivajo. Če danes niso dosegli svojega cilja, ga skušajo doseči prihodnji dan. Prejšnja predloga je odbita, a komaj se je to zgodilo, je že kongresnik M. L. Davey iz države Ohio predložil drugo predlogo, ki je bolj nevarna od Sterling-Grahamove.

Predloga pravi, če kdo grozi, da bo poškodoval lastnino katerega zveznega uradnika ali pa njega samega, je že izvršil veleizdajniški čin, ki se kaznuje $10,000 denarne globe ali pa z ječo do dvajset let. Radi ene nepremišljene besede lahko človek dobi dvajset let ječe.

Tujezemca po prestani kazni deportirajo, če je pa naturaliziran državljan, mu po prestani kazni vzamejo državljanstvo in ga deportirajo.

V državah kot na pr. caristični Rusiji, črnožolti Avstriji in kajzerjevi Nemčiji so imeli paragrafe radi razžaljenja 'veličanstva,' po katerih so kaznovali grešnike, ki so javno izrekli, kako sodijo o svojih kronanih vladarjih. Amerikanci so se zgražali nad takimi paragrafi, ki so varovali kronane glave pred kritiko. Zdaj pa nameravajo uvesti zakon v republiki, ki se da raztegniti na vse strani in bi pred kritiko varoval vsakega zveznega uslužbenca. Če bi na pr. kateri zvezni uslužbenec zanemarjal svojo službo, pa bi kateri državljan rekel, da bo poskrbel že pri njegovih predstojnikih, da ga primejo za njegovo malomarnost, se lahko te besede razlagajo kot grožnja, ki je bila izrečena, da se mu škoduje na lastnini ali pa njemu, ker besedi "revenge in injury" nista raztolmačeni, kaj pomenita.

Prijatelji prave ameriške svobode in strokovno organizirano delavstvo so spoznali, kako velika nevarnost tiči v novi predlogi in pričeli so protestirati proti nji.

DRAG IZLET.

Chicago, Ill.—Arthur D. White in William Adams, ki imata svoja bogato opremljena stanovanja v predmestju, sta napravila izlet v zimska letovišča. Prvi je šel s svojo družino v Kalifornijo, drugi pa v Florido. Ta dni so neznani zlikovci obiskali njuna stanovanja. S sabo so imeli tovorni avtomobil, na katerega so naložili vse, kar je imelo vrednost. Vsakemu so pobrali pohištvo v vrednosti osem tisoč dolarjev.

BANDITA SPOZNANA.

St. Louis, Mo. — Štirinajst oseb je spoznalo v Harry Colemanu in George Laskowitzu bandita, ki sta v družbi drugih banditov oropala banko v Moundsu, Ill.

NEZGODA NA CESTNI ŽELEZNICI.

Springfield, Ill. — V tukajšnji bližini sta na cestni železnici udarila skupaj osobni in tovorni vlak. Ena oseba je ubita in pet je ranjenih.

ŽEJNI TATOVI SO OBISKALI ŽUPNIKA.

Hubbard Woods, Ill. — Neznani tatovi so obiskali klet župnika V. J. Heratha in odnesli petdeset steklenic in majhen sodček vina. Lokalni policijski načelnik izjavlja, da pozna tatove in da jih kmalu izsledi.

FINANČNA NESREČA NA VIDIKU.

TREBA BO ODLOČNEGA DELA ZA ODVRNITEV PANIKE.

Finančni položaj ni tako rožnat, kot ga slikajo nekateri finančniki.

Washington, D. C. — V finančnem zakladništvu bo v fiskalnem letu, ki konča 30. junija t. l., deficit, presegajoč nad tri miljarde dolarjev.

Ali veste, kaj tole pomeni? Vlada se je pogodila in ima nalogo, da plača za svoje potrebe nad tri miljarde dolarjev več, kot je denarja v blagajni. In to imenujemo deficit.

Davkoplačevalci bodo plačevali davke zvezni vladi v letu, ki pričenja z dnem 1. julija. Ta davek znaša pet miljard dolarjev. Ali to ne bo pomagalo znižati deficita, ker so troški za prihodnje leto tudi preračunjeni nad pet miljard dolarjev.

Po izjavi kongresnika Ramseyerja iz države Iowa bodo vsi letošnji troški znašali $11,476,627,219, vsi dohodki pa znašajo le $6,203,000,000. Torej ostane še deficit, ki presega nad pet miljard dolarjev.

Za obresti narodnega dolga pojde nad eno miljardo dolarjev. Če bo Evropa plačala obresti od ameriškega posojila, tedaj se ta obrestna mera za Američane zniža za $325,000,000. Ali Evropa najbrž ne bo mogla plačati obresti in plačati jih bo moralo ameriško ljudstvo.

Zdaj kroži govorica, da bi bilo umestno raspisati še eno posojilo zmage, toda finančniki pravijo, če se raspiše še eno tako posojilo, da bodo oslabele zadolžnice svobode in zmage, ki so bile že izdane in ki se ne plašujejo na trgu več al pari.

Henry L. Davison, zastopnik finančne tvrdke Morgan & Co., je odjadral petega februarja v Evropo. Zastopnik Federativnega tiska ga je vprašal, po kaj gre v Evropo. Jasnega odgovora ni hotel podati, ampak je le rekel: V Wall Streetu bodo delali zgodovino, ko bom jaz odsoten."

"Kako sodite o sedanjem finančnem položaju?" ga je vprašal časnikarski poročevalec.

"Če bi vam povedal, kar mislim, ne bi bilo za tisk," je odgovoril Davison.

Nemogoče je povedati, kaj je mislil finančnik. Ali slišijo se glasovi, da se bo nekaj izvedelo v bližnji bodočnosti, kar bo marsikoga pretreslo. In poročevalec P. W. Hanna pravi, da bo kmalu spregovoril Američan, katerega ime je vsem znano in da bo rekel: Pravi narodni dolg Združenih držav znaša sedemdeset miljard dolarjev in ne dva in trideset, kot se oglaša.

Da je bilo na skrivaj posojenih Evropi petdeset miljard in ne deset miljard, kot se navadno poroča.

Da je zakladništvo poslalo zlato zaveznikom, o čemur se ni poročalo, v taki množini, da je zlata rezerva v Združenih državah nižja kot je bila v predvojnem času kot varnost zahteva.

Časnikar nadaljuje, da se bo moralo že v bližnji bodočnosti pokazati, koliko je resnice na tem šepetanju.

ŽENSKO ZAVETIŠČE ZGORELO DO TAL.

Lynn, Mass. — V tukajšnjem zavetišču za stare ženske je nastal ogenj, ki se je kmalu razširil v velik požar. Ogenj je nastal v kleti in se je razširil s tako hitrico, da je bilo nemogoče rešiti vseh oskrbovank. Poslopje je zgorelo do tal in v njem so ostale štiri stare ženice.

VREME.

Chicago in okolica: V četrtek oblačno in mrzlo. Lahki severno-zapadni in zapadni vetrovi. Povprečna temperatura v zadnjih 24. urah. Solnčni vzhod ob 6:33, zahod ob 5:35.

ZAVEZNIKI SO ZA MIR Z BOLJŠEVIKI.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

morale kapitalistične države delati business s strašnimi boljševiki, s sovjetsko vlado. Ruske kooperativne zadruge so absorbirane v našem gospodarskem sistemu in trgovina se bo morala voditi z nami in z nikomur drugim."

Pariz, 24. febr. — Pariški listi so prejeli vest iz Londona, da je vrhovni zavezniški svet sklenil včeraj stopiti v mirovna in trgovska pogajanja z ruskimi sovjeti, toda ne direktno, temveč "pod pokrovom in okrog hrbta." Po načrtu Lloyda Georga bodo razne organizacije Rdečega križa, pomožne in druge komisije služile za "pokrov." Na ta način mislijo zavezniki ostati pri svoji stari izjavi, da "z boljševiki ne sme biti opravka," a obenem bodo vodili diplomatična pogajanja za mir.

"Journal" piše, da se te vrste kamoflažirana približavanja sovjetski Rusiji vrše že nekaj mesecev. Najprvo so zavezniki odtegnili nadaljno pomoč protiboljševiškim kontrarevolucionarjem; potem so svetovali Poljski, da se naj izogne ofenzivi proti boljševikom; nato so sklenili, da se lahko odpre zamenjavanje blaga z ruskimi kooperativami. To stopicanje od klina do klina ni nič drugega kakor indirektno priznavanje poraza zavezniške politike napram Rusiji.

London, 24. febr. — Vrhovni svet — Lloyd George, Millerand in Nitti — je včeraj ves dan razpravljal o Rusiji. Uradnega poročila še ni o kakem zaključku, ali splošno se sluti, da se bo velika trojica odločila za mir in priznanje sovjetske vlade v eni ali drugi obliki.

Evropa je prisiljena do tega koraka. Sovjeti so uničili vse svoje sovražnike in padec Murmanska je odstranil zadnjo postojanko protisovjetske vlade v Rusiji. Le slepec ne more videti, da je danes vsa Rusija pod kontrolo sovjetov in vrhutega so znamenja, da sta Lenin in Trockij precej ublažila bodoči program boljševiške vlade.

James O'Grady, ki se je v Kopenhagnu pogajal z Litvinovom na videz o izmeni jetnikov, toda v resnici o splošnih mirovnih točkah, je prišel zadnje dni v London in čuje se, da je po Lloydu Georgu predložil vrhovnemu svetu garancijo sovjetske vlade za poplačanje starih ruskih dolgov, prost izvoz kovin in žita iz Rusije in nebrojna naročila tovarniških izdelkov v Evropi. Kakor hitro sklenejo zavezniki kaj definitivnega, se O'Grady vrne nazaj v Kopenhagen, kjer bo nadaljeval pogajanja z zastopniki sovjetske Rusije.

Reval, Estonija, 23. febr. — Člani ruske sovjetske trgovske komisije, ki so prišli v Reval, pravijo, da se odpre mirovna konferenca med Letonijo in Rusijo v prihodnjih desetih dneh. Konferenca se bo vršila v Petrogradu.

Rumunija je tudi že storila neoficijelne korake za mirovno pogajanje z rusko sovjetsko republiko.

Inozemstvo.

V Afriki preti revolucija zamorcev.

Pretorija, južna Afrika. — General Jan Christian Smuts, član britiške mirovne komisije, je tukaj izjavil, da ima stavka črncev v zlatih rudnikih okoli Witwatersranda lahko nevarne posledice. Okrog 30,000 do40,000 zamorskih rudarjev je na štrajku in človek ne bi nikdar mislil, da so tako dobro organizirani. Postavili so dobro sestavljene straže pri vseh rovih in vsako stavkolomstvo je nemogoče. — Smuts je dejal dalje, da prihajajo v Afriki velike izpremembe. Črnokožci govore o republiki ,kakor so se naučili od belokožcev, in ko si to idejo dobro vtepejo v glave, bodo jo poskusili izvesti s krvavo silo.

Pariški socialisti so se izrekli z moskovsko Internacionalo.

Pariz. — Socialistična zveza v Parizu se je zadnjo nedeljo na preliminarni konferenci izrekla za tretjo ali moskovsko Internacionalo. Stari voditelji desnega krila so popolnoma pogoreli s svojimi predlogi in Lorriot, vodja ekstremistov, je zmagal na vse črti. Zaključek bo predložen kongresu francoske socialistične stranke, ki se vrši ta teden v Strassbourgu in na katerem bo Loriot vodil boj v imenu pariških socialistov za pridružitev vse francoske stranke k tretji Internacionali. Nekateri prerokujejo, da bo Loriot propadel na kongresu, kajti francoski socialisti z dežele niso tako ekstremni, kot so oni v Parizu.

Sprejeta rezolucija se deloma glasi: "Z ozirom na nezmožnost druge Internacionale, da bi dala socializmu življenje in obliko, mora se socialistična stranka v Franciji pridružiti k moskovski Internacionali in izvajati vse konsekvence ,to je vzeti kapitalizmu oblast in jo dati sovjetom ali nečemu podobnemu."

Anglija odpravi konskripcijo 1. marca.

London.—Vojni minister Churchill je izjavil v parlamentu 23 februarja, da bo Anglija odpravila prisilno vojaško službo 1. marca 1920 in se zopet vrnila k sistemu prostovoljcev, ki je bil pred vojno. Minister se je pobahal "Anglija hoče dati z odpravo konskripcije dober vzgled vsem drugim državam, še celo pobožni Ameriki."

Churchill je tudi rekel, da pravega miru za Anglijo ne bo prej, dokler se dodobra ne reši turški vprašanje. Vsega britskega vojaštva je v tem času pod orožjem 220,000 mož brez čet v Indiji. Na Irskem je 35,000 mož, v Palestini 25,000, v Egiptu 26,000, v nemškem Porenju pa 16,000 mož.

Denikinovi kozaki vzeli Rostov

London.—Iz Novorosijska javljajo, da so Denikinovi kozaki reokupirali Rostov na Donu 20 febr. in ujeli 1500 mož in vplenili 22 topov.

Denikinov general Mamontov je umrl za pegavico v Jekaterinodaru.

Francozi kritizirajo Wilsona.

Pariz. — Profesor Victor Berard, ki pravi, da ima "gorko prijateljstvo" do Jugoslovanov, je javno nastopil proti Wilsonovemu načrtu za rešitev jadranskega vprašanja in se ogreva za formulo Lloyda Georga in Nittija. Po njegovem mnenju se je Italija odrekla vsem teritorijalnim zahtevam izvzemši Reke, Istre, okrajev Gorice in Gradiške ter otoka Visa; prebivalstvo teh okrožij sestoji iz 260,000 Italijanov in 410,000 Jugoslovanov.

Dalje pravi Berard, da je Wilson z ostalimi zavezniki vred dovolil Jugoslaviji, da sme anektirati okrog 100,000 Nemcev 200,000 Rumuncev, 200,000 Bolgarov in do 150,000 Albancev, skupaj 650,000 tujcev. Vsledtega — pravi Berard — ne bi smel Wilson braniti Italiji, da anektira "komaj" 410,000 Jugoslovanov!

Sovjetske volitve v Moskvi.

London. — Brezžična depeša iz Moskve se glasi, da je bilo pri sovjetskih trimesečnih volitvah v Moskvi zadnji teden izvoljenih 117 komunistov, šest menjševikov in dva kandidata, ki ne spadata k nobeni stranki.

Anglija ne bo pomagala Poljakom.

London. — Lloyd George je dejal zadnji petek v nižji zbornici na neko interpelacijo, da Anglija ne bo podpirala Poljske z vojaštvom, orožjem niti z denarjem, ako bodo ruski boljševiki hoteli reokupirati ruske pokrajine, katere so zasedli Poljaki, kot na primer Dvinsk.

Slikovita propaganda med ruskimi analfabeti.

Kodanj. — Potniki, ki so nedavno prišli iz sovjetske Rusije, pripovedujejo, kako propagandistični biro komunistične stranke agitira med sloji, ki ne znajo čitati ne pisati, katerih je še dosti v Rusiji. Knjiga in časopis ne doseže takih slojev in govornikov ni toliko, da bi obšli vse kraje. Sredstvo propagande v tem slučaju je torej slika. Biro izdaje od časa do časa velike plakate s slikami v barvah, ki skušajo povedati to, kar je analfebtom nemogoče pojasniti s tiskano besedo.

Eden takih plakatov ima sliko, ki predstavlja na prvem mestu proletarca z zavezanimi očmi in držečega v rokah velik krožnik, na katerem je pečena gos. — Pri mizi v bližini sedi buržva z debelim trebuhom, kateremu proletarec prinaša gos. V drugem delu slike je Lenin, ki trga obvezo raz oči proletarca. Tretji del pokazuje, kako proletarec pobije buržva in mu vzame gos, katero mu je prej prinesel. V zadnjem delu slike pa proletarec sedi sam pri mizi, kjer je prej sedel buržva, in se masti z gosjo.

Razume, da se take in podobne slike niso brez vpliva na maso in propaganda je v splošnem uspešna. Vsi plakati s slikami imajo znak boljševiške vlade; kladivo in srp s prekrižanima ročajema na rdečem polju z žarki vzhajajočega solnca na vrhu in okrog je venec iz pšeničnega klasja. V krogu znaka so pa besede "Ruska socialistična federativna sovjetska republika. Proletarci vseh dežel, združite se!"

Ruska buržoazija beži v Egipt.

Kairo, Egipt. — Semkaj je prišlo okrog 2000 ruskih begunov iz Odese in Sebastopola. Privedli so jih Angleži na svojih parnikih.

Bukarešt, Rumunija. — Na rumunski meji čaka več kot 5000 begunov iz Odese — večinoma častnikov stare varske armade in bogatinov s svojimi družinami — da jim rumunska vlada dovoli vstop v Rumunijo.

Šovinistične demonstracije v Trstu.

Trst, 23. febr. — V nedeljo so bile tukaj nacionalistične demonstracije za aneksijo Reke, katerih se je udeležilo več uradnikov z Reke. Bil je tudi javno shod, v katerem je govoril reški župan. Nad mestom so pluli d'Annunzijevi letalci, ki so metali letake. Demonstracije so izlivali svojo jezo na predsednika Wilsona in sklenjeno je bilo, da se mu pošlje protestna brzojavka.

Velik potres na Kavkazu.

Rim. — Iz Tiflisa javljajo o hudem potresu v okrožju Gorija. Veliko ljudi je izgubilo življenje in bivališča so porušena.

30,000 rudarjev zastrajkalo v Angliji.

Porth, Wales, Anglija.—30,000 rudarjev, vposlenih v premogovnikih v Rhonda Valleyu, je zastavkalo. Delo v vseh rovih počiva popolnoma.

IŠČEM MOJA DVA BRATA

Janeza in Lojzeta Bergant. John je bil pred sedmimi leti v Scofield, Utah in Louis pa pred letom dni v Issaquah, Wash. Pisala sem mu pismo, pa je bilo vrneno. Sporočiti ima imam zelo važne stvari iz starega kraja. Cenjene rojake prosim, če kdo ve za njih, naj mi to naznani, ako bosta pa sama čitala ta oglas, naj se mi prijavita na moj naslov, Neža Aubel, P. O. Box 43, Asher, Mont.

OPOZARJAM ROJAKE.

Nižje podpisani želim opozoriti rojake širom Združenih držav, da pazijo na priliko, ako bi kje videli alj opazili nekega John Oblaka in mojo bivšo ženo, ki sta jo skupaj popihala dne 2. februarja, t. l. in ona je vzela seboj eno hčerko po imenu Eva stara 21 mesecev in se jo lahko pozna ker je do golega čisto postrižen otrok. Žena je sredne postave podolgastega obraza in stara je trideset let. John Oblak je star 25 let tudi srednje postave in bolj širokega obraza. Oba dva sta sivih oči. Ona je meni pustila tri otroke, 2 hčerki in enega sina. Rojake opozorjam naj jim nihče ne posojuje denarja ker jaz ne bom plačal niti centa zanjo in ne sprejmem nobene odgovornosti za vračilo. Vsekakor, ako bi jih kateri rojakov kje spoznal naj mi to nemudoma naznani. Ne iščem ju najmanj, da bi njo vzel nazaj k sebi le naslov bi rad izvedel kje sta. On govori dobro angleški in slovenski, ko ona zelo slabo angleško govori, toliko v pojasnilo, če bi se izdajala za Amerikance, da jih ložje izpoznate. Moj naslov je: John Remic, P. O. 114, Lusk, Pa.

DR. JOS. V. GRAHEK

edini slovenski zdravnik in raneelnik v Pennsylvaniji. Zdravi vse otročje, ženske in možke bolezni.

Uradne ure so: 10 ure zjutraj do 2 ure popoldan.

Bell Telephone Cedar 2888

843 E. Ohio Street,

N.S.PITTSBURGH,PA.

POTREBUJEMO

delavce, plačamo po 70c na uro. Pridite na

Wrightwood in Hermitage Ave.,

GERHARDT F. MEYNE,

Chicago, Ill.

NAPRODAJ FARMA

Proda se 40 akrov obsegajoča farma, 12 akrov je posekanega in je posejano s travo, 2 akra je pripravljeno za orat, ostalo je pa še gojzd. Gori je hiša iz logsev 16x24, hlev in kokošnjak. Cena vsemu temu je le $1750. Pisati je za pojasnila na naslov: Frank Habianich, P. O. Box 47, Sheldon, Wis.

GRAMOFONSKE PLOŠČE

Pišite po novi cenik

Velika saloga ur in zlatnine

Wm. Sitter Co.

5805 St. Clair Av.

Cleveland, Ohio

Veliko potnikov.

Na tisoče rojakov se pripravlja za odhod v stari kraj. Vsak dan se prijavijo novi in si zagotovijo prostor. Stotine potnikov, ki so dosedaj potovali skozi moje tvrdke so zadovoljni z mojo postrežbo. Mnogi so to javno povedali. V vašo korist je torej, da se tudi vi poslužite domače tvrdke, drugače vam utegne biti žal, kakor je bilo že mnogim drugim, da so šli potom raznih "židutskih" tvrdk, ki so jim dale občutiti, 'po čem je judovski biznes.'

New York-Havre, ali Cherbourg.

28. feb. parnik La Savoie,
6. mar. parnik La Touraine,
6. mar. parnik Imperator,
9. mar. parnik Royal George,
16. mar. parnik Rochambeau,
18. mar. parnik La France,
27. mar. parnik La Savoie,
27. mar. parnik Saxonia.

New York—Trst.

Začetkom marca parnik President Wilson, koncem marca parnik Argentina.

New York-Dobrovnik-Trst.

V nekaj tednih odpluje drugi parnik na Dobrovnik in Trst. Podrobnosti še niso naznanjene.

Ta vozni red je podvržen spremembi. Za cene in druga pojasnila pišite ali pa pridite na moj naslov.

Potni listi. Potnikom preskrbim potne liste in drugo, kar rabijo za potovanje.

Prenočišče. Snažno, udobno in varno prenočišče po primerni ceni dobite pri meni za časa bivanja v New Yorku.

Pošiljanje denarja. Ako hočete izrabiti sedajne skrajno nizke cene in poslati kaj denarja v stari kraj, tedaj je najbolje, da ga pošljete po draftu ali nakaznici, ker je to najboljši način pri sedanjih razmerah. Jaz pošiljam denar na ta način že več mesecev.

200 kron za	$ 2.35
500 kron za	5.50
1,000 kron za	10.75
5,000 kron za	53,000
25,000 kron za	265.00
50 lir za	$ 3.90
100 lir za	7.50
500 lir za	36.00
1,000 lir za	72.00

Po nadaljna pojasnila pišite na

LEO ZAKRAJŠEK

70 — 9th Ave., New York, N. Y.

MALI OGLASI

Classified Advertisements

POTREBUJEMO

UNIJSKE PREMOGARJE

za mehki 5½ do 6½ čevljev visok premog. Odprt rov — dobra streha. Le malo škrlevine kot je navadno v pittsburškem okraju. Plačamo za škrlevino ako je nad 12 palcev debela. Za delo s pikom $.986, Za delo strojem $.1458. Vrtanje in nakladanje $.6842.

Rov se nahaja v mestu Canonsburg, Penna, mesto z 15,000 prebivalci. Premogarske koče so le par korakov od rova. Najemnina je $7.00 in $9.00.

Vožnje stroške povrnemo, ako delate pri nas nad 90 dni. Hrano preskrbimo za samce. Cerkve, prodajalne, gledališče in mestne zabavnice.

Le izučene premogarje se sprejme.

Oglasite se osebno pripravljeni za delo.

HAZEL MINES,

Cannonsburg, Pa.

POTREBUJEMO

skladalce.
Stalno delo.
Dobra plača.
Oglasite se na:
25th & Loomis St.,
Chicago, Ill.

POTREBUJEMO

navadne delavce.
Stalno delo, dobra plača.
Oglasite se pri:
25th & Loomis St.
Chicago, Ill.

POTREBUJEMO

izučene izdelovalke prelipasnikov; izredno dobra plača, stalno delo.

AETNA APRON CO.,

811 Rees St., 2 bloka od N. Division St., le troje vrat zapadno od Halsted st.

Potrebujemo dekleta za delo v knjigoveznici. Sprejmemo tudi mlade za učenje. Dobra plača.

C. O. OWEN & COMPANY

1066 W. Van Buren St. 3. nadst. Chicago, Ill.

POTREBUJEMO DELAVCE

za delo pri gradnji.

WESTERN ELECTRIC CO. PLANT,

West 48th Ave.,

400 čevljev zapadno od 22. ulice.

Chicago, Ill.

Potrebujemo sobarico. Dobra služba za hišno. 5621 Northumberland St. Bell Phone Hazel 2506 Pittsburgh, Pa.

MALI OGLASI

Classified Advertisements

POTREBUJEMO

25

Delavcev

25

Plačamo po 44 centov na uro.

Oglasite se pri:

EMPLOYMENT URADU

STEWART-WARNER CO.

1826 Diversey Parkway,

Chicago, Ill.

CONGRESS HOTEL

Delo dobe oženjene in samske ženske, ki lahko žrtvujejo le nekaj časa zjutraj ali popoldne za delo v naši pralnici.

Oglasite se pri

LAUNDRY MANAGER'JU

Congress and Michigan Ave.

MI LAHKO

DAMO DELO ŠE NEKAJ DELAVCEM, KI ŽELE STALNO DELO IN DOBRO PLAČO.

Oglasite se pri:

STEWART-WARNER SPEEDOMETER CORP.

1828 Diversey Parkway, CHICAGO, ILL.

POTREBUJEMO

mladeniče in može za delo v naši izdelovalnici klobas.

HETZEL & COMPANY,

1749 Larrabee St.,

Chicago, Ill.

UČENCE ZA LIVARJE IN IZDELOVATELJE "KORSOV" POTREBUJEMO.

Morajo biti nad 16 in ne več kot 21 let stari. Dobra plača in prilika za napredek. To je ugodna prilika da se priučite dobrega rokodelstva. Oglasite se pri:

JAS. A. BRADY FOUNDRY CO.,

45th St. and Western Ave., South Chicago, Ill.

POTREBUJEMO ŽENE IN DEKLETA za lahko delo.

Izbiranje—spopolniti naročila (Swedging) —pri Punčpresah.

Izkušnja nepotrebna. Dobra plača. Prijazna okolica.

THE BOYE NEEDLE COMPANY,

4337-4343 Ravenswood Ave., Chicago, Ill.

Naznanila, vabila in zahvale.

Livingston, Ill. — Opozarjam člane društva "Bratje Vsizacnega" št. 96 SNPJ v Livingstonu, Ill., da se udeleže v polnem številu prihodnje redne mesečne seje, ki se vrši 7. marca t. l. v navadnih prostorih. Na dnevnem redu imamo več zelo važnih točk, katere je treba rešiti. Poleg tega imamo tudi nekaj ukreniti glede zborovalne dvorane in glede izrednega društvenega asesmenta, ker sedanji dohodki ne pokrivajo več stroškov. Opozarjam člane tega društva, da vpoštevajo to naznanilo, da ne bo potem kakega nepotrebnega prerekanja. — **J. W. tajnik.**

Cleveland, O. — Opozarjam člane društva "Slava" št. 173 SNPJ, da se udeležujejo številnejše društvenih sej, kot so se dosedaj. Društvo šteje okrog sto članov, seje se pa udeleži komaj okrog 25. To ni posebno častno. Pri društvu je veliko takih članov, ki se ne udeleže nobene seje in tajnik jih še pozna ne. Vsled tega opozarjam člane tega društva, da pazno prečitajo društvena pravila in da se po istih tudi ravnajo. Plačujte asesment na sejah in ne še le zadnjo minuto, ko je že skrajni čas odposlati mesečno poročilo na glavni urad. Društvene seje se vršijo vsako drugo nedeljo popoldan ob drugi uri. Med sejo ne bom pobiral več mesečnine, ampak pred in po seji. Asesment pričnem pobirati eno uro pred začetkom seje in vsled tega opozarjam vse člane, da ste v dvorani kolikor zgodaj mogoče. Vsak član naj prinese kolikor mogoče že pripravljeno vsoto, ker je meni skoro nemogoče pripraviti toliko drobiža. — **J. Blatnik**, tajnik.

East Moline, Ill. — Opozarjam člane društva "Mississippi št. 286 SNPJ, da se udeležijo polnoštevilno prihodnje mesečne seje, ki se vrši 7. marca t. l., to je prvo nedeljo v mesecu. Na dnevnem redu imamo več zelo važnih točk rešiti in poleg tega tudi volitve dveh novih odbornikov. Udeležite se vsi te seje, ker je nas članov itak malo v ti naselbini in ako se še ti ne udeležijo seje, potem je sploh nemogoče kaj ukrepati na seji.—**Mihael Sotošek.**

Thomas, W. Va. — Opozarjam članice ženskega podpornega društva "Združene Slovenke" št. 354 SNPJ, da se polnoštevilno udeleže prihodnje redne mesečne seje, ki se vrši 6. marca t. l. Na dnevnem redu imamo več zelo važnih točk za rešiti. Na seji bom zopet razdelila med članice nove stenske koledarje SNPJ za leto 1920, katere jih še niste dobile. Vsled tega opozarjam one članice, katere še niste dobile teh koledarjev, da se udeležite te seje, ker jih ne bom raznašala po hišah. — **Amalia Golob**, tajnica.

Cleveland, O. — Opozarjam člane društva "Naprej" št. 5 SNPJ, da se udeležijo v kolikor mogoče velikem številu prihodnje redne društvene seje, ki se vrši prvo nedeljo meseca marca, t. j. 7. p. m. in prične točno ob deveti uri dopoldne. Na dnevnem redu je nominacija kandidatov za izpraznjena mesta štirih gl. odbornikov SNPJ. — Nadalje je na dnevne mredu tudi volitev zastopnikov za izredno konferenco "Slovenskega narodnega doma," ki se vrši 22. marca t. l., katera je za našo naselbino največje-važnosti, ker se bo na ti konferenci končno odločilo glede stavbe SND. Ker ima naše društvo dosedaj največ vplačanih delnic v to narodno podjetje je dolžnost članstva, da se za isto tudi najbolj zanima. Torej pridite vsi na to sejo, da bomo pokazali, da so nam v resnici mar koristi naše jednote in naše slovenske naselbine. — Na svidenje 7. marca v SND v dvorani št. 3. — **Ludvik Medvešek**, tajnik.

POZOR ROJAKI-VOLILCI V NOTH CHICAGU.

North Chicago, Ill. — Bližajo se mestne volitve za North Chicago, ki se vršijo meseca aprila. Izvoliti bo zopet treba mestne občinske odbornike. Kolike važnosti so ravno te volitve za nas delavce, upamo, da je že skoro vsakemu volilcu znano. Da se pa dobro pripravimo za te volitve, se v ta namen vrši veliki javni shod 28. februarja t. l. v veliki dvorani slovenskega narodnega doma. Pričetek shoda ob sedmi uri zvečer. Namen tega shoda je postaviti enega kandidata za prihodnje mestne občinske volitve. Vsled tega apeliramo na vse rojake-volilce, da se udeležite tega shoda v polnem številu. Ne bodite malomarni ali zaspani, da ne bodete potem zabavljali, ako volitve ne izpadejo v korist delavstva in ako bodete občutili trdo pest delavskih nasprotnikov. Na nas volilcih je ležeče, ali bomo imeli v občinskem zastopu zastopnika, ki bo v resnici deloval za delavske interese ali ne.

Apeliram tudi na delavce—rojake iz Waukegana, da se udeležijo tega shoda.

Rojaki-delavci, udeležite se tega shoda v polnem številu. — Sklicatelji.

Angleži imajo nov "tank".

London.—Vojni minister Churchill je izjavil te dni v armadnem proračunu, da je iznajden "super tank", ki se vali s hitrico dvajset milj na uro. Vlada je odprla nov šole za častnike in podčastnike in nadaljuje s poskušnjami strupenih plinov.

400 Francozov ubitiv v Turčiji.

London. — Iz Kaira v Egiptu je prišla vest zadnjo sredo, da so Turki in Arabci pobili oziroma ujeli 400 francoskih vojakov bli- zo Hourana v Palestini. Francozi so izpraznili Baalbek, 30 milj severno od Damaska. Vest ni uradno potrjena.

RADA BI IZVEDELA

za svojega brata John Bredon, pred več leti se je nahajal v Muddy, Ill., potem je šel menda v Johnston City, Ill. pozneje nisem več čula o njem. Prosim cenjene rojake ako kdo ve kaj njemu, da mi to sporoči, ako bode pa sam čital oglas, naj se mi prijavi svoji sestri Marija Bredon, sedaj omožena: Marija Dugar, P. O. Box 558, Muddy, Ill.

NA PRODAJ

gostilna z revstavrantom na 198 Reed St. Kdor želi kupiti, naj se oglasi pri

JOHN PINOZA, 198 Reed St., Milwaukee, Wis.

POZOR SLOVENCI.

Ako katerega veseli na farmah, jaz potrebujem enega moža. Dober prostor in dobra plača.

Naslov: **Frank Makovec, Delhi, Iowa. Delaware Co.)**

BOGATO ZBIRKO

povesti, razprav, poezij in ilustracij

ima letošnji

Ameriški

DRUŽINSKI KOLEDAR.

Stane 65c, je vezan v trde platnice in ima 196 strani.

VSEBINA.

Jules A. Breton Škrjančeva pesem
Letni koledar.
Spomenik dela (slika).
Mesečni kalendarij.
Stoletni koledar.
Etbin Kristan: Nočni strah (pesem).
Drevo pesem.
Ivan Cankar: Živeti.
Albert Sterner: Duša, ki je bolna (slika).
Ivan Molek: Juta.
Zofka Kvedrova: V hribih.
Frank P. Walsh (slika).
Po kondanom boju (pesem).
Paul Eldridge: Nesmrtnost.
Javna knjižnica v Chicagi (slika).
Peter J. Antokolskij: Iz žurnalistovega dnevnika.
Pogled na Ljubljano (slika).
Ivan Cankar: Tinica.
Brez doma (slika).
Avgust Strindberg: Sonata strahov.
Tretji zbor Jugoslov. Rep. Združenja (slika).
Prehod čez reko v ognju (slika).
Boardman Robinson: Lotova žena (slika).
V gorah (slika).
Drskar: Družabne izpremembe in socializem.
Pogled na Belgrad (slika).
William Francis Collier: Reformacija.
Gora Fudži na Japonskem.
Ivan Molek: Cerkev (pesem).
Dr. František Soukup (slika).
Waterloo.
Pampero v La Plati.
Prof. dr. Masaryk (slika).
Maurice Sterne: Indijanka (slika).
Demokracija.
Etbin Kristan: Vigred (pesem).
Stopnjišče v javni knjižnici (slika).
Frank Harris: Walt Whitman.
Charles S. Pearce: Delo (slika).
Judevit Knaus: Nabiranje krompirja (slika).
Louis Mettling Vodarica (slika).
Skrivnost (pesem).
Etbin Kristan: V megli (pesem).
John W. Alexander Skale govore (slika).
Odkritje lokalne anestezije.
John W. Alexander: Ustno izročilo (slika).
Etbin Kristan: V obupni uri (pesem).
John W. Alexander Zapiski na koži (slika).
Prof. Jar Hanel: O razvoju lastnine in lastninske pravice.
John W. Alexander: Hijeroglifi (slika).
John W. Alexander: Rokopis (slika).
V. Albrecht Osvoboditeljem (pesem).
Ellen Key: Veronauk.
John W. Alexander: Tskarski stroj (slika).
Wilsonov trg v Zagrebu (slika).
Eskimi in civilizacija.
Rouget de' l Isle poje marseljezo (slika).
Čudeži sv. Nepomuka.
O kavi.
O spanju.
Narodno sovraštvo.
Machinist Hall (slika).
Samo: Dvogovor o domovini.

V zalogi imamo še nekaj iztisov Družinskega koledarja letnik 1919, ki ne zaostaja po vsebini za letošnjim koledarjem. Ako želite dobiti dobro povestno in drugo gradivo za mal denar, poslužite se te prilike. Za $1.15 pošljemo oba koledarja. Pošljete lahko tudi poštne znamke. — Naročila naslovite: **PROLETAREC, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill.**

RAD BI IZVEDEL

za prijatelja Antona Rožanc doma iz Varej pri Divači. Pred par leti je bival v Clevelandu, O., sedaj pa ne vem, kje se nahaja. Ako kdo iz med rojakov ve za njegov naslov, prosim, da mi ga javi, ako pa sam čita ta oglas, naj se mi oglasi, ker mu imam veliko važnih stvari iz starega kraja sporočati. Moj naslov je: **Anton Vatovec, 10011 Elizabeth Ave., Cleveland, O.**

SVOJE ROJAKE ZDAJ ZOPET LAHKO DOBITE V AMERIKO.

Priseljeniške postave ostanejo še zmeraj v veljavi kot pred vojno. Svojo rodbino lahko dobite v Ameriko. Podpisani vam bo dal navodila, kako dobite v kraju potne liste. Pišite, ali se pa osebno obrnite na znanega rojaka Matijo Skender, Javnega Notarja, 5227 Buttler Street, Pittsburgh, Pa. On Vam bo stvar uredil in pojasnil. (Adv.)

ROJAKI!

Zadnja opošiljatev je odšla dne 17. januarja t. l. s katero se je odpeljal tudi član naše tvrdke Mr. Leo Strukel.

Mr. Strukel ostane po naših opravkih v Jugoslaviji do dne 1. maja t. l. za to je čas, ako kdo hoče kaj poslati za velikonočne praznike svojcem v stari kraj in jim pravočasno pomagati. Torej naj takoj pošljejo zaboje na nas, ker iste odpošljemo iz New Yorka vsakih 14 dni v Jugoslavijo.

Teža zaboja do 100 funtov, cena 14c na vsak funt.

STRUKEL & HORAK
European Trading Export Co.,
88 Ninth Ave., cor. 16. St.
New York, N. Y.

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Čiščoča ust,

kakor tudi nosnic je potrebna, da se odvrnejo maladije kakor gripa ali influenca, katerih se je najbolj bati izmed bolezni, ki razsajajo po zimi. Vsled tega bodite pripravljeni in imejte na roki

Severa's Antisepsol

(Severov Antisepsol). Rabi se za grgranje ali izpiranje nosnic vsak dan. Vporablja se tudi za protiokuževalno izpiranje ran, obdrgnjenja in kožnih izpuščajev. Zdravi pokvarjene dele, olajša bripavost in pušča v ustih prijeten okus. Cena 25c in 2c davka, v vseh lekarnah.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

Začimbe, zelišča in najraznovrstnejša

DOMAČA ZDRAVILA

katera priporoča magr. Kneipp, imam vedno v zalogi.

Pišite po brezplačni cenik.

MATH. PEZDIR
P. O. Box 772, City Hall Station, NEW YORK CITY.

ROJAKI! Naročite se na knjige Književne Matice S. N. P. J. Matica izda pet knjig, kakor hitro se oglasi dvatisoč naročnikov. Naročnina s pristopnino vred za prvih pet knjig je tri dolarje. Ako ni zastopnika Matice v vaši naselbini, pošljite naročnino tajniku Matice: Frank Aleš, 2124 South Crawford Ave., Chicago, Ill.

Slovenska Narodna Podporna Jednota.

Ustanovljena 9. aprila 1904.

Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS,

GLAVNI ODBOR ZA DOBO 1919-1922.

Izvrševalni odbor.

UPRAVNI ODSEK.

Predsednik Vincenc Cainkar, podpredsednik Anton Hrast, Box 146, Canonsburg, Pa. tajnik gl. tajnik Math Turk, tajnik bolniškega oddelka Paul Berger, blagajnik Frank S. Tavchar, upravitelj glasila Filip Godina.

POROTNI ODSEK.

Jože Ambrožič, predsednik, Box 351, Cannonsburg, Pa., John Underwood, 480 Hay St., Springfield, Ill., Martin Železnikar, Box 276, Barberton, Ohio, Jos. Radišek, Box 433, Smithon, Pa., Frank Somrak, 6800 Prosser Ave., Cleveland, Ohio.

BOLNIŠKI ODSEK.

OSREDNJE OKROŽJE: Paul Berger, predsednik, 2657-59 S. Lawndale Av., Chicago, Ill.
VZHODNO OKROŽJE: Rudolf Pleteršek, Box 436, Bridgeville, Pa.
Anton Radišek, Box 73, Wick Haven, Pa.
ZAPADNO OKROŽJE: Anton Šular, Box 104, Gross, Kans., za jugozapad.
Leo Kukar, Box 246, Gilbert, Minn., za severozapad.

Nadzorni odbor.

Matt Petrović, predsednik, 15617 Waterloo Rd., Collinwood, Ohio, Jakob Ambrožič, 418 Pierce St., Eveleth, Minn., Jos. Kalan, 1007 E. 74th St., Cleveland, Ohio.

Tiskovni odbor.

Vincenc Cainkar, Jože Ambrožič in Matt Petrović.

Združitveni odbor.

PREDSEDNIK: Frank Aleš, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.
John Trčelj, Box 161, Lawrence, Pa.
Joško Oven, 242 Engelwood, Detroit, Mich.
Jos. Shuk, 1101 E. 63. St., Cleveland, Ohio.
Mary Udovič, 1844 So. Racine Ave., Chicago, Ill.
VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6202 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
ODGOVORNI UREDNIK "PROSVETE": Jože Zavertnik.

POZOR! — Korespondenca z gl. odborniki, ki delajo v glavnem uradu, se vrši takole: VSA PISMA, ki se nanašajo na posle gl. predsednika se naslove: Predsedništvo S. N. P. J., 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE se naslove: Bolniško tajništvo S. N. P. J., 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POŠILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote vobče se naslove: Tajništvo S. N. P. J., 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLAGAJNIŠKIMI POSLI se pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse pritožbe glede poslovanja v gl izvrševalnem odboru se naj pošiljajo M. Petroviču, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgoraj.

Vsi prizivi na gl. porotni odsek se naj pošiljajo na naslov: Jože Ambrožič, Box 351, Canonsburg, Pa.

Vse pritožbe proti uredništvu glasila se naj pošiljajo na naslov: Predsedništvo S. N. P. J., 2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, naznanila, oglasi, naročnina in sploh vse, kar je v zvezi z glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

INFLUENCA.

S povrnitvijo epidemične "Flu" preti nevarnost. Varujte sebe in vašo družino s tem varujete vaše zdravje. Prva znamenja so vnetje oči, spuščanje iz nosa, bolečine v hrbtu, glavi in mišicah, mraz, mrzlica in nenavadno utrujenost. Kot preprečilno in prvo zdravilo mi priporočamo sledeče: Grglanje v grlu in izpiranje nosa s Severov Antisepsol, rabite en del tega in tri dele tople vode. Za slučaj prehlada ali mrzlice vzemite po eno Severove tablete zoper prehlad in hripo in ponovite na vsake tri ure dokler ne pričnó delati čreva. Ako kašljate, poslužite se Severovega balzama za pljuča. Pojdite v posteljo, izpijte kaj vročega in se dobro spotite. Bodite dobro zaviti. Ako pa to ne pomaga v enem dnevu, tedaj pokliče zdravnika in poslušajte njegova navodila. Ta zdravila vam bodo veliko pomagala proti ti epidemiji, vsled tega bi jih morali imeti vedno doma pri rokah. Prodaja se v vseh lekarnah po sledečih cenah:

Severa's Antisepsol, 35 centov in 2 centa davka.
Severa's Cold and Grippe Tablets, 30 centov in 2c davka.
Severa's Balsam for Lungs, 25 in 50 centov in 1 in 2c davka.

Ako vam teh ni mogoče dobiti pri vašem lekarnarju, tedaj naročite direktno od nas.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

NOVA ZVEZA ZA IZPLAČEVANJA DENARJA

Naše denarne pošiljatve razpošilja in izplačuje sedaj po celi Jugoslaviji "**Kraljevi poštni čekovni urad**" v Ljubljani; to je tak državni zavod, kakor je bila C. k. poštna hranilnica na Dunaju, katera je mnogo let pred svetovno vojno izplačevala naše denarne pošiljatve širom avstro-ogrske monarhije.

Jamčimo za vsako denarno pošiljatev, toda za kake mogoče zamude v izplačilu, ki bi se povzročile po drugih, brez naše krivde, pa ne moremo prevzeti nikake obveznosti.

100 kron	$1.20	500 kron	$ 5.00
200 kron	2.25	1,000 kron	9.50
300 kron	3.00	5,000 kron	47.50
400 kron	4.00	10,000 kron	95.00

Označene cene so veljavne do dne, ko se nadomestijo z drugimi

Denar nam poslati je najboljše po Domestic Postal Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

TVRDKA FRANK SAKSER.

POZOR SLOVENCI!

Čemu trpite grozne bolečine na revmatizmu in drugih notrajnih boleznih? Brez vsake bolečine ozdravite, ako se poslužite ugodne prilike!

S CHIROPRACTIC in z električnim zdravljenjem vas popolnoma ozdravim vseh kroničnih bolezni. Najstarejši zdravnik na tem renču.

Vsa pojasnila dobite brezplačno v moji pisarni.

DR. LORENTZEN,
Miners' Bank Bldg. -:- -:- Eveleth, Minn.

Pošiljamo denar v staro domovino.

Sedaj lahko pošljemo denar v vse kraje na Slovensko, Hrvatsko, Dalmacijo in Istro.

Nadalje pošiljamo denar tudi v Srbijo, Bulgarsko in Rumunsko.

Jamčimo za ves poslani denar, enako kot pred vojno, da bode hitro in točno izplačan.

Kapital vloge in prebitek znaša blizo $9,000.000.

KASPAR STATE BANK
1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

RESNICA je, da mnogi ne vedo, kje bi zamogli biti najcenejše, najhitreje in najsigurnejše postrežení tako glede DENARNIH POŠILJATEV, kakor tudi POTOVANJA v staro domovino, — in

RESNICA je, da se vse to dosežè pri vsestransko priznani in pod državnim nadzorstvom se nahajajoči bančni tvrdki:

EMIL KISS,

katera že nad dvajset let pošilja našim ljudem denar v staro domovino in ima vedno najnižje cene.

Denarne cene so sedaj zelo nestalne, vsled česar ni istih ni mogoče oglašati. Prepričani pa bodite, da bodete dobili za svoj denar VEDNO najvišje vrednost.

POTNIKOM SE PRESKRBE VSA URADNA DOVOLJENJA ZA POTOVANJE BREZPLAČNO!

VSAKO PO TEJ TVRDKI IZVRŠENO DELO JE POPOLNOMA GARANTIRANO!

Za vsa potrebna pojasnila obrnite se na:

EMIL KISS, BANKER,
133 Second Ave., cor. 8th St., New York, N. Y.

SPREJEMA HRANILNE VLOGE IN PLAČA 4% OBRESTI!

ČEMU ZADRŽAVATI

Sedaj je čas za pošiljanje denarja v staro domovino dokler je cena nizka. Ta cena ne še dolgo ostati tako nizka, v kratkem lahko poskoči navzgor. Mogoče že v par dneh bode višja, takrat bodo vsi, ki niso poslušali našega nasveta obžalovali.

Pošiljajte denar na hranilno vlogo na hranilnico ali v hranilnico v vašem rodnem kraju. Mi vam preskrbimo vložno knjižico. Naša banka je državna banka katera stoji pod kontrolo države New York. Vaš denar je jamčen, ne more se izgubiti na noben način. Pošljite denar čim preje. Cena kronam raste. Kdor zgodaj vstaja dobi lahko dve sreči.

Pošiljamo denar tudi brzojavno. Brzojavna pristojbina je $2.50.

1000 kron za	$ 10.50
10000 kron za	$105.00

PRODAJAMO TUDI PAROBRODNE LISTKE za vse proge. Našim potnikom preskrbimo potne listine in jih odredimo za domovino v teku treh dni. Pišite nam kedaj pridete v New York, da vas bode naš človek počakal na postaji. Vam se ni treba za ničesar brigati. Preskrbimo vaše sorodnike iz domovine v Ameriko. Vsa pojasnila dajemo na željo, brezplačno.

NEMETH STATE BANK
10 E. 22nd Street, New York, N. Y.

Glavnica in prebitek je nad $2,000,000.00.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Canada $4.00 na leto, $2.00 za pol leta in $1.00 za tri mesece; Chicago $5.50 na leto, $2.75 za pol leta, $1.40 za tri mesece, in za inozemstvo $7.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:
"PROSVETA"
2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"
Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada $4 per year; Chicago $5.50, and foreign countries $7.00 per year.

Datum v oklepanju n. pr. (Januarja 31-20) poleg vašega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

ZADRUŽNA ORGANIZACIJA IN NJEN POMEN ZA DELAVSTVO IN FARMARJE.

Resničen je pregovor, če pride skupaj sto revežev, da je sto revežev skupaj. Ali s tem ni rečeno, da si teh sto revežev ne more pomagati, če imajo trdno voljo, da si pomagajo.

Delavec je revež, tak revež je tudi kmet, ki ima majhno posestvo, ali ki je najemnik, ali če ima dolg na svojem posestvu. Ako pride sto delavcev skupaj, je torej skupaj sto revežev, ki bodo vedno ostali reveži, dokler bodo s svojimi groši, ki jih prejmejo za svoje trudapolno delo podpirali privatne interese. Če se teh sto delavcev združi in ustanovi svojo zadružno prodajalno, ne bodo sicer obogateli, ampak gospodarsko se bodo postavili v boljše razmere, kot so bili preje, dokler so svoje zaslužene groše nosili privatnim interesom. Če se taka delavska zadruga zveže z drugimi delavskimi zadrugami, da ustanove zadružno velenakupno družbo, si zopet gospodarsko opomorejo, ker jim blaga na debelo ni potreba več kupovati pri privatnih interesih, ampak ga bodo sami nakupovali. Če se na drugi strani združijo farmarji v konzumni in produktivni zadrugi, bo delavska velenakupna družba kupovala razne produkte direktno od farmarjev, tako da bodo posredovalci ali prekupci popolnoma izključeni pri nakupu produktov, ki jih pridela farmar. Če delavci nadalje spopolnijo svojo zadružno organizacijo samo z dobičkom, ki so ga preje imeli od njih privatni interesi, ustanove zadružno tovarniško podjetje za izdelovanje manufakturnega blaga, bodo zopet farmarji in delavci imeli dobiček od tega podjetja. Tako se ujema eno zadružno podjetje z drugim, čim bolj se spopolnjuje zadružna organizacija, od nje pa imata dobiček producent in konzument.

Seveda ne bo konzumna organizacija rešila socialnega vprašanja, ampak nekaj drugega bo storila, kar vodi k hitrejši in mirni rešitvi socialnega vprašanja. Pred vsem bo delavce in farmarje okrepila gospodarsko, da jih privatni interesi ne morejo gospodarsko popolnoma uničiti, tako da niso več sposobni braniti svojih interesov. Med delavci in farmarji bo utrdila spoznanje, da sta delavec in farmar naravna zaveznika, katera hočejo privatni interesi gospodarsko in politično zasužnjiti. Če pride do stavke, se ne bo treba bati delavcu, da mu trgovec odpove kredit in ga tako nedirektno prisili, da se poda podjetniku brezpogojno.

Zadružna organizacija znižuje življenske troške, obenem pa uči zadružnike, da duševno in telesno delo ustvarjata bogastvo na svetu, ne pa zvrhana denarna mošnja. In če se ta zavest razširi z naraščajočo zadružno organizacijo, pride tudi končno spoznanje, da morata biti produkcija in distribucija v ljudskem interesu pod javno kontrolo, da je treba producirati za ljudske potrebe in ne radi profita. Dokazana stvar je, da dandanes en delavec tisočkrat toliko producira, kot je produciral jamski človek, kljubtemu pa najdemo v civiliziranih narodih na sto tisoče ljudi, ki so gospodarsko slabše situirani, kot je bil jamski človek. In zakaj je tako? Ljudska večina ne pozna te resnice in se ne zaveda, da tisti, ki vodijo dandanes gospodarstvo, ne znajo voditi gospodarstva, ker delajo svoje zaključke na napačni podlagi. Zadružna organizacija pa uči delavca in farmarja, kako je treba voditi gospodarstvo, da služi konzumentu in producentu; v njima prižge prvo iskrico, da morata biti produkcija in distribucija blaga pod ljudsko kontrolo, da se pospešuje blagostanje vsega ljudstva.

Privatni interesi nasprotujejo delavski in farmarski zadružni organizaciji kot delavski in farmarski strokovni in politični organizaciji. Na zadružno organizacijo so še bolj jezni kot na strokovno in politično, ker jih prime tam, kjer jih najbolj boli, to je pri denarni mošnji. Zaradi tega pa skušajo privatni interesi povsod diskreditirati zadružno organizacijo z najpodlejšimi sredstvi. Vprav to nasprotovanje zadružni organizaciji od strani privatnih interesov pa uči delavce in farmarje, da so na pravem potu, če spopolnujejo svojo organizacijo s tem, da ustanovljajo svoje konzumne in produktivne zadruge.

Komu naj pripada Carigrad?

Ime, ki zadnje čase najčešče čujemo ali v časopisju srečavamo, je poleg Gdanskega, Reke in Kijeva pač — Carigrad.

Carigrad štejemo med najlepša svetovna mesta, ker ima prekrasno lego. Potovalci se ne morejo nadiviti njegovi izredni obsežnosti in orientalski lepoti najsi je — kot iztočno mesto — tudi eno najbolj umazanih mest kontinenta. Edini faktor, ki skrbi za njegovo snažnost so menda nepregledne množice znanih carigrajskih psov.

Tudi glede zgodovine je Carigrad velezanimivo mesto. Stoji na kraju, kjer se križajo trgovska in strategična pota z vzhoda na zapad, to je iz Rusije na Sredozemsko morje in z juga proti severu, to je iz Male Azije na Balkan. Ta zadnja pot je znana zlasti kot važna karavanska pot. Ta točka je bila ugodna za prehod vojske z enega kontinenta na drugi. Čez Dardanele je prepeljal svoje množice že perz. kralj Kserks, ko je napadel Grke. Pozneje je peljal tod čez svoje bojevne čete Aleksander Veliki, da si osvoji Azijo. V srednjem veku pa so ti kraji videli prehod sultana Sulejmana, ki je otvoril s tem prodiranje moslimov v Evropo. Skoro stoletje nato šele je padel v turške roke Carigraad, ki ga je brezupno branil zadnji kralj bizanski Konstantin.

Preskočimo, kako se je mesto razvijalo pod turško vlado in konstatiramo le to, da sedaj mesto nima veleindustrije in da je veletrgovina v rokah Grkov, Armencev in španskih Judov! Da ima mesto važno lego, so se evropske države dobro zavedale. Zato so se vedno, kosale, katera dobi nad njim protektorat in to kosanje je rodilo mnogo ljutih in celo krvavih sporov.

Sedaj je "bolni mož" ob Bosporu menda že dozorel za smrt in bi se na njegovem grobu rada etablirala ta ali ona velesila. V tem trenotku ne prihaja Rusija več v poštev, pač pa si stojita nasproti Anglija in Italija, za katerima ubira svoje korake tudi mala Grška Amerika se ponuja za posredovalca in želi, da ostane Carigrad sultanu. To pa ne bo obveljalo, ker v tem so si vse sile edine, da mora sultan preko Bospora v Bruso ali kamorkoli, ena velesila pa naj prevzame mandat nad mestom. Govore, da bo Anglija.

S padcem Carigrada l. 1453 se je začela za Evropo kruta doba turškega nasilja, ki je ovirala razvoj jugozapadnega dela Evrope, zlasti slovenskih narodov, in trajala celo do dobe, ko je posegla vmes Rusija in podala roko tlačenim balkanskim državicam. Postavila je na noge Bolgarijo in pomogla Srbiji, da se je osamosvojila. Zadobila je na ta način nekak protektorijat nad temi državami, ki so se tudi vedno obračale do nje za pomoč, izvzemši Bolgarijo, ki se ji je pod vplivom germanskega princa v zadnji vojni izneverila.

Pa še drug moment je, čemu je veliko Rusijo proti Carigradu. V tem pravcu je slutila Rusija gospodarske in politične koristi in gotovo je, da bi mela Rusija od teh krajev okoli Carigrada velike koristi. Ogromna Rusija je bila takorekoč brez morja. Severno ledeno morje je bilo večji del leta neplovno. Baltsko morje so ogrožali Nemci, dostop v Tihi ocean pa so ti zapirali Japonci. Preostajalo je Črno morje. To pa bi imelo za Rusijo pomen le, ako bi ta imela v rokah izhod iz njega, to je morske ožine pri Carigradu. Rusija si je vedno mnogo prizadevala in ogromno žrtvovala, da dobi pod to in ono pretvezo protektoriat nad Carigradom, oziroma nad pravoslavnimi verniki, bivajočimi pod okriljem turškem države. Pa se ji ni hotelo posrečiti, ker so ji delali velike neprilike druge države, boječ se za svoje koristi v Levantu.

Carske Rusije ni več. Sovjetska država se konsolidira in ne misli na razširjenje svojih ozemelj. S tem, da dovoljuje narodom samoodločbo si dela pot preko prijateljskih držav na vse strani sveta tudi do morja in vse nasilje evropske reakcije ji tega ne more preprečiti.

Dalo bi se govoriti, kdo izmed številnih kompetentov bi imel največ pravic do Carigrada. Vprašanje je seveda precej koščljivo, ker nam je upoštevati najrazličnejše politične zgodovinske gospodarske in narodnostne momente in ker so si nasprotstva zelo ostra. Tudi moramo sočasno računati z realnostjo, ki govori za — moč in kapital.

S tem seveda še ni rečeno, da priznavamo rešitev v zadnjem smislu. Zavedamo se, da je vprašanje Carigrada treba rešiti pravično in razumno, to je tako, da ne bo večnih sporov radi njega in nemirov v njem samem. Pri tem imamo pred očmi, da je to točka, kjer se osredotučuje promet iz pokrajin, ki mesto obkrožajo, da vodijo vanj trgovska pota z vseh vseh strani sveta in da se stekajo zvani ljudje vseh narodnosti. Kraj nam kaže lice mednarodnega tržišča.

S tem bi bilo tudi rešeno vprašanje Carigrada in sličnih krajev. Pokrajine, mesta in prelivi ki so že sami po sebi mednarodnega značaja, glede katerih se vnemajo vedno mednarodni spori in ki so v resnici potrebni več narodom, da se morejo razvijati, naj se — internacionalizirajo. Tu prihajajo poleg Carigrada v poštev v prvi vrsti Sueški prekop, Gibraltarska ožina, Panamski prekop, Bab el Mandeh, ožine Baltskega in Severnega morja. Trst itd., v kolikor že niso nevtralizirane po mednarodnih dogovorih. — "Naprej."

Sodba Sibirčanov o Američanih.

V novembru m. l. je bila v ameriških listih objavljena kratka vest, da je ameriški poveljnik v Vladivostoku ukazal suspendirati ondotni ruski list "Golos Primorja) zaradi nekega članka o Američanih. Omenjeni list ni boljševiški, kajti ob času Kolčakove vlade so bili boljševiški listi nemogoči v Sibiriji; list je bolj liberalen, kolikor je sploh mogel biti v tedanjih razmerah. Pozneje je "The Nation" v New Yorku prinesel dotični sporni članek v angleškem prevodu Članek ima naslov "Jenkiji" in tukaj sledi v celoti. Čitatelju naj pa sodijo, kaj je ameriški poveljnik v Vladivostoku smatral za "zločin," da je suspendiral list:

"Še nedolgo tega smo poznali transpacifičnega Jenkija (Amerićana) le iz slik. Takrat se nam je zdel neke vrste čudodelec v tesnem fraku, progastih hlačah, z visokim, zvezdnatim klobukom na glavi in s svojo koničasto brado.

Znali smo, da je Jenki kakor s čarobno silo ustvaril visoke, nebotične hiše, zgradil ogromne parnike in iznašel nebrojne stroje. Zavedali se smo, da je Jenkijevo življenje v zvezi z napetim delom, večnim ropotom ogromnih strojev in briljantno lučjo elektrike; v naših očeh je živel v popolnoma drugi atmosferi, gospodar nature, ki se mu mora ukloniti, če le pritisne gumb na električnem aparatu.

In v času naše narodne krize smo obrnili oči proti Ameriki in naslonili naše mavrične nade na naše jenkiške prijatelje onkraj daljnega morja. Kmalu, pride Jenki k nam z resnično, pravo pomočjo. Zato je bil naš prijatelj! Pritisnil bo na enega nebrojnih gumbov in — naloženi parniki bodo pluli v naša pristanišča. To bi bila zanj malenkost Tako enostavno in naravno se nam je zdelo vse to. V Jenkijevih tovarnah se producirajo razni stroji v neskončni vrsti. orodje in druge potrebne reči. Teh reči nam pošlje. To je zanj malenkost; njemu je vse mogoče. Prijatelji v stiski so pravi prijatelji, ali ne?

Vsi smo zaupali v Ameriko in upali smo, da po končani vojni nam ne bo več treba zatekati se h grdim Nemcem za stvari, ki jih potrebujemo. Odprli bomo naše velike trge Američanom in njihovemu blagu, a v zameno nam Amerika prinese izkušenost, izobrazbo in kapital in pomagala nam bo povečati naše rudnike in gozdove.

Resnično smo bili srečni in komaj smo čakali, da pozdravimo prvega Amerikanca, ki pride na naše bregove, in da mu stisnemo prijateljsko roko. Veselili smo se in verjeli v Ameriko z vso tisto vero, ki je lastna nam, Rusom.

Jenki je res prišel, ne sicer v progastih hlačah in z zvezdnatim cilindrom na glavi, kakor smo ga videli na sliki, toda v gosposki obleki; ni bil dolg in suh, temveč dobro rejen in ni se razlikoval od naših lastnih špekulantov Prišel je brez tiste čarobnosti, toda govoril je mnogo, govoril je z grandioznostjo le o sebi in izpraševal nas je, česa hočemo. In ko smo mu odkrili naše skromne želje, česa potrebujemo, se je nasmehnil našim malenkostnim potrebam in rekel: "O yes, pošljemo vam mnogo parnikov, vsega, all right."

Čakali smo obljubljenih parnikov. Marsikateri je pogledal ne samo enkrat dnevno na morje, da zagleda dim iz ameriškega parnika na horizonu. Bilo je dosti govorjenja o naših zanemarjenih rudnikih in bogatih gozdovih. Mislili smo: Zdaj ko je tukaj podjetni Američan, bo kmalu vse v redu. Američani bodo pričeli s sistematičnim delom in obogatili bodo sebe in nas. Vprašanje transporta se je tudi zdelo rešeno. Američani vzamejo železnice v svojo oskrbo in kapaciteta tovora se kmalu poveča; saj je to vendar enostavna reč ameriškim specialistom in vrhutega so novi vagoni in lokomotive že na potu čez morje. Najkasneje v enem letu bo naše blago že odhajalo iz Sibirije.

Na boljševike smo čisto pozabili. Čemu nám je treba boljševikov? Dovolj je, če idimo hrabre, krepke in disciplinirane ameriške vojake v naši sredi in jasno nam je, da mora boljševizem pasti.

Čas je tekel in pretekal. Medtem smo se bolje seznanili z našimi jenškimi gosti in — naše nade so pričele izhlapevati. Bili smo razočarani. Nekateri smo rekli: "Potrpimo! Naš prijatelj Jenki se še ni pripravil". Drugi smo pa zamahnili z roko v obupu. Bili so celo nekateri, ki niso hoteli verjeti, da je Jenki, ki je prišel k nam, res Jenki. Zdelo se jim je, da jih je nekdo osleparil in da pravi Američan še ni prišel. Ali ni res — so rekli — da Amerika stori vse, kar hoče? Ni li res, da lahko naredi iz starih podplatov dobro kavo?

Kako enostavni in verni smo Rusi — kakor otroci!

Ali če smo Rusi enostavni, niso Američani nič manj, ako mislijo, da si osvoje naša srca in naše trge, pri tem pa govore, da izvršujejo velika človečanska dela. Jenkiji res vrše velika dela doma, kjer imajo vse pod svojo absolutno komando, ampak v Sibiriji je treba začeti vse od kraja. Tukaj je treba zidati vse od tal, ovire so na vseh krajih in koncih, človek mora mnogo riskirati — in zato Američani nimajo uspeha med nami. Nimajo poguma ne vere in zanimajo se le za investiran dolar.

Ameriški zastopniki so stavili zmajeve pogoje: Naročiti je treba takoj večje količine blaga in podpreti naročila z denarnimi garancijami; v bližnji bodočnosti je pa treba naročiti še več blaga in ga plačati v gotovini. Kakor da bi se v Rusiji kar čez noč pojavile razmere za veliko množino strojev! Nič manj upanja ni z izvozom naših surovin. Amerikanci se še niso naučili, da bi kupili surovine direktno od nas, ampak jih kupujejo skozi Japonsko. To da manj sitnosti. Japonec kupi in pošlje in Američan mu plača lepo provizijo.

(Dalje.)

Pojasnila glede dohodninskega davka.

—V.—

Washington, D. C. — Vsak duhovnik mora navesti v vprašalni poli za dohodninski davek poleg svoje stalne plače tudi še plačo, katero dobiva za opravljanje postranskih poslov za posamezne osebe ali pa za kake organizacije. Ravno tako, ako ima prosto stanovanje, župnišče, mora navesti primerno vsoto, ki soglaša s povprečno stanarino za stanovanje, kakoršnega ima on. Kajti on dobiva za toliko večjo plačo od svojih faranov. Ako dobiva hrano od verske družbe, v kateri službi je, mora navesti tudi primerno vsoto za to hrano kot dohodek. Poleg tega ima mogoče še dohodke od obresti od baančnih vlog, obresti od zadolžnic in še več drugih dohodkov, katere mora vse navesti v tozadevni listini. Kajti vsak duhovnik kateresikoli bodi veroizpovedovanja mora glasom davčnega zakona ravnotako plačati dohodninski davek, kot vsaka druga oseba, trgovec, farmar ali delavec.

Mnogo duhovnikov dobiva še posebne dohodke za posebne posle, kot n. pr. dohodki od pogrebov, krstitev, porok in od drugih cerkvenih opravil.

Župniki ali sploh duhovni, dobivajo navadno o božičnih praznikih gotove vsote kot božično darilo. Te vsote niso podvržene dohodninskemu davku. Dohodninski davek pa mora plačati od velikonočne kolekte, ker ta se smatra kot še posebno plačilo za njegovo službo. Kak duhovnik mogoče dobi veliko vsoto, katero smatra za darilo. Toda ako je v zvezi s kakim opravilom, to ni več darilo ampak je le odškodnina za njegovo opravilo in od te vsote mora plačati dohodninski davek.—

Tukaj je!

Drži, drži ga!
Tragekomedija.

I. AKT. (1917.) — Žolč sedi pri mizi, gleda v "Prosveto" in žveči svinčnik.

Hlebec: Kaj gledaš, Žolč?

Žolč: Delam! Izvajam posledice z vlado in pišem petinsedemdeseto denuncijacijo na justični department. Topot se mora nekaj zgoditi — strela jasna!

Hlebec: Ali si poznal nekega Kočevarja z boljševiškimi brki, ki je prodal Ljubljano Slovencem?

Žolč (raztreseno): Poznal, poznal — roka mu odgnila!

(Zbor zapoje:)

Pod mostom smo študirali,
v vojake smo marširali itd.

II. AKT. (1920.) — Žolč sedi pri mizi, strmi v "Prosveto" in vrta s prstom v ušesu.

Hlebec: Kaj strmiš, Žolč?

Žolč: Pišem! Izvajam posledice z vlado in delam tristoosemenšestdeseto denuncijacijo na justični department. Zdaj mora priti rezultat — malora!

Hlebec: Čuj, Žolček, ali si že slišal, da je J. R. Z. kupilo Benetke za tisti denar, ki ga je dobilo za Trst?

Žolč: Oho! To si prihranim za bodočo denuncijacijo.

(Zbor poje:)

Oj tam za goro, oj tam za goro čukanci, čukanci pojo. . . (itd).

III. AKT. (1925) — Žolč sedi pri mizi, buli v "Prosveto" in molze nos.

Hlebec: Kaj buliš, Žolč?

Žolč: Služba! Izvajam posledice z vlado in sestavljam tisočdvestoštiriinštirideseto denunnuncijacijo na justični department. Enkrat bo že nekaj — tristo kajzerjevih mačkov!

Hlebec: Ali daš kaj za spomenik, ki ga postavimo Korlu Habsburškemu na otoku sv. Jere?

Žolč: Aye, aye!

(Zbor poje:)

Osem let že
žago pili,
žaga pa še
vedno cvili (itd.)

IV. AKT. (1930). — Žolč sedi pri mizi, zija v "Prosveto" in puli sive kocine iz nosa.

Hlebec Kaj zijaš, Žolč?

Žolč: Sveta naloga! Izvajam posledice z vlado in gnetem desettisoč osemstoindevetdeseto denuncijacijo na justični department. Kdor vztraja, je naplačan —Bogami!

Hlebec: A-jaj, jaj! Midva sva še edina monarhista na svetu, ali se izplača?

Žolč: Potrpljenje je božja mast in primojdušanje še ni izumrlo, dok sva živa midva.

(Zbor poje:)

Blagor mu, ki se napije,
v mehkem blatu, v luži spi.(itd).

V. AKT. (2000.) — Žolčeva siva duša sedi pri trinožni mizici v celici 19. nadstropja Satanove monarhije in omaka pero v žveplo.

Hlebčev duh: Kaj pa omakaš, Žolč?

Žolčev duh: Večna služba! Izvajam posledice z vlado in pravkar sem spekel miljonsko denuncijacijo na justični department. Njegovo visočanstvo Satan je priznal moje težnje in mi je dovolil, da lahko nadaljujem tudi tukaj do konca večnosti. . .

(Zbor poje:)

Da poznaš ga!
Večni kikar,
naš na strehi
kikirikar. . .

Kajtobrigo.

Spomenica jugoslovanskih poslancev iz zasedenih krajev.

(Nadaljevanje.)

Priloga "B." — Zanellijeva proklamacija Reškim meščanom.

G. Ricardo Zanella, ki se je moral izseliti iz Reke vsled spora z Gabrielom d'Annunzijom in se nastanil v Italiji, je poslal značilno izjavo Reškim meščanom na predvečer mestnih volitev, v kateri je rotil vse Reške meščane, da naj se vzdržijo volitev in v kateri je tudi pojasnil vzroke, zakaj naj se ne udeležijo volitev. V pojasnilo čitateljem naj omenimo, da je bil g. Ricardo Zanella večletni poslanec v Budimpeštanskem parlamentu zastopajoč reške Italijane. Njegova proklamacija se glasi: ,

Možje in žene mesta Reke: — Neznana usoda me je prisilila, da se obračam do vas iz mojega drugega prognanstva, usoda, ki me je vedno veselila s tem, da me je vrgla v najhujši vrtinec v boju za obrambo mojega rojstnega mesta, za moje someščane in borilce. In danes se pa moram obračati do vas iz daljine, v katero sem bil prisiljen odpotovati od tiranije, despotizma in terorizma, katerega nismo občutili v toliki meri niti pod kruto Avstro-Ogrsko in ker mi je odvzeta svoboda nagovoriti Vas na Reki, v našem mestu in ker mi je nemogoče se pogovarjati z Vami ustmeno, kot nam je bilo mogoče za časa naših slavnih bojev za pravice italijanskega naroda.

Akoravno živim takorekoč v prognanstvu v očetnjavi kljub temu Vas nagovorim, ker je to moja dolžnost v dobrobit Italije, v dobrobit mesta Reke. Nagovorim Vas danes, ker sem prišel do globokega prepričanja, da bi bil moj nadaljni molk zločin, izdajstvo proti vitalnim in najsvetejšim interesom, neizogibljivim interesom naše očetnjave kakor tudi našega rojstnega kraja. Izraziti Vam hočem moja čuvstva z enako odkritosrčnostjo in iskrenostjo, kot sem jo Vam izkazoval v 25-letnih bojih, kar nas je vezalo v našem prijateljstvu in ljubezni. Govoriti Vam hočem iz iskrenega domoljubja kot človek kateremu ni mar sebičnost ali slavohlepje, ki se ne ozira na sovražne medklice na sejmišču, ne na kritiko napade raznih bedakov, strankarskih političarjev in gopatrijotov, raznovrstnih politič nih špekulantov, ki bi se radi takoj polastili Reke in še enkrat izkoriščali in monopolizirali javno avtoriteto v svoje umazane namene.

Toda mi kot pošteni in značajni domoljubi bomo nadaljevali našo pot zvesti našim načelom in zasledovali iste principe, kot smo jih vedno in podali se bomo samo pravici.

Razumeti moramo drug drugega in šele potem vam bo mogoče presojati trezno in vestno resnična in neovrgljiva dejstva in končno razsoditi pravilno in jasno, po katerem potu mora hoditi sleherni značajni in zavedni meščan, da zamore koristiti narodu in rešiti mesto in prebivalstvo Reke.

Po mojem prihodu v vašo sredo, — po štiriletnem prognanstvu, ko me je vse prebivalstvo tako častno vsprejelo, česar ne bom nikdar pozabil, ker mi je priredilo tak časten sprejem, katerega zamore dobiti le kak meščan kar mi je bilo v veliko tolažbo po dolgoletnem boju — sem moral biti priča, ko so se polastile ponosne in krasne Reke nekatere nezavedne osebe, katere je vodila sebičnost in častihlepje in kar so ozrabile v svoje privatne in politične svrhe. Zavajale so ljudstvo z raznimi iluzijami in zavijanjem resnice in ga držale v patrijotičnem razburjenju, da ni moglo izpregledati sleparskih in trgovsko-patrijotičnih manipulacij, špekulacijskih mrež, katere so spletli nekateri gospodje od 'Consiglio Nazionale" pod plaščem — svete italijanske zastave. —

V tej atmosferi patrijotičnega razburjenja, v katerem se nahajajo plemeniti prebivalci, in atmosferi sleparske politike, katero goji večina sedanjih politikarjev, ki so na krmilu, Vas nagovorim, kot sem Vam govoril, kar je bila moja dolžnost, dvanajstega decembra lanskega leta. Takrat sem vam govoril jasno in odkritosrčno in nisem rabil nobenih ničvrednih patrijotičnih fraz in tudi nisem hotel nobenega aplavza, ki je posledica hipnega patrijotičnega navdušenja. Govoril sem iz lastnega prepričanja in svaril vas pred nevarnimi iluzijami, pozival vas k prepotrebnemu pozitivnemu in treznemu delu in sem bil v principu na stališču za aneksijo, toda izpremenil sem svoje stališče z ozirom na konflikte, ki so nastali z jadranskim problemom v Parizu, posebno pa še z ozirom na Reko.

Marsikateri izmed Vas je tedaj smatral moj govor za izredno mrzel in neverjetno, da smešno pesimističen. Toda dejstva in dogodki zadnjih mesecev so pokazala vse drugače, kot ste takrat mislili, da še preveč jasno, kako dober vpogled sem imel v bodočnost. Izprevideli ste lahko, da vas nisem nameraval zavajati, kako pravilno je bilo moje rotenje onih, ki so imeli vso oblast v svojih rokah, da naj vodijo svojo politiko strogo po principih demokracije in pošteno.

Ko sem se prvikrat povrnil iz mojega prognanstva nisem opazil tako žalostne razmere kot sem jih sedaj. Situacija je bila neznosna. Opazil sem, da je formiral izvrševalni odbor "Consiglio Nazionale" brez ozira na zaupanje ljudstva, neko kliko, kamoro, oligarhijo ljudskih sleparjev in političnih intrigantov, katerim meščani niso nikdar poveril svojega zaupanja. Ta oligarhija je samovoljno odrekla vsako pravico do javnega delovanja rokodelcem, industrijcem, trgovcem, vsemu proletarijatu in vsem prebivalcem predmestij, z eno besedo najvažnejšim življenskim slojem.

Decembra meseca sem osebno šel k gg. Antonio Grossichu in Antoniju Vio, ml. in sem ju opozoril na to krivično in nevarno delovanje omenjenega odbora, ki je odrekel vsako pravico do javnega zastopstva županu in najvažnejšemu delu našega naroda in rotil sem ju, da naj popravita to vnebopijočo krivico v interesu dežele in pravice.

Toda zaman sem svaril pred nevarnostjo, zaman sem moledoval, da se popravi ta krivica. Oligarhija je postala zelo ozek krožek, ki je nadkrilila v svoji nevoščljivosti vsako avtoriteto, ki je prišla na krmilo v svojih političnih mahinacijah in je vedno bolj kričala po večji zvestobi, ljubezni do domovine, toleranci in patrijotični poslušnosti.

Potem, ko sem razpravljal o situaciji z mojimi prijatelji in vpošteval možnost hitre rešitve jadranskega problema in Reke, sem se odločil, da se ne bom vmešaval v nobeno delovanje, dokler ne bo ta problem rešen in da v nobenem slučaju ne bom imel nobene odgovornosti z ozirom na delovanje "Consiglio Nazionale" ali njega izvrševalnega odbora.

Postati tudi nisem hotel član izvrševalnega odbora "Consiglio Nazionale" in zavrnil sem ponudbo, da bi bil zastopnik tega odbora na Pariški mirovni konferenci in sem raje zapustil Reko, da sem se na ta način izognil vsaki odgovornosti, politični ali administratvni. Toda zvesto sem zasledoval potek mirovnega pogajanja v Parizu glede naših problemov in sem storil vse, kar mi je bilo mogoče, obiskal sem ministre, senatorje, poslance, itd., de se reši ideal Reške aneksije in da se rešimo Slovanske nevarnosti. Ko je bila nevarnost največja sem interveniral tudi v Parizu pri avtoritativnih osebah ki so imele in imajo še usodo Reke v svojih rokah.

Imam popolno zavest, da sem storil svojo dolžnost kot dober meščan tudi v tem času. Dokaze in evidenco o tem Vam bom predložil ob drugi priliki. Danes mi je nemogoče, ker pišem v hitrici to pismo in bi vsled tega postalo to pismo predolgo.

Toda rešitev Reškega vprašanja je bila vedno odložena od tedna do tedna, od meseca do meseca. Ljudska morala v našem ubogem mestu Reki je padala vedno nižje in nižje. Delavske in koristno delo izvršujoče sloje so še vedno izključevali iz kontrole javnih afer. Politična intoleranca in strankarsko mišljenje je postalo vedno bolj nasilna in reakcijonarna javno pirastvo vedno bolj nesramno.

NOVE ODREDBE GLEDE ODPOMOČI ZA DELO NESPOSOBNIM VOJAKOM.

Washington, D. C. — Vsled predloge, katera je bila sprejeta v obeh zbornicah in katero je predložil senator Sweet, dobe vojaki, ki so začasno popolnoma nezmožni za delo mesto 30 dolarjev, sedaj 80 dolarjev najmanj in do najvišjega zneska 105 dolarjev mesečno. Zadnjo vsoto dobi oče štirih otrok in poleg tega pa še deset dolarjev za očeta ali mater, za katerega mora skrbeti. Vojak, ki je za vedno nesposoben opravljati kako delo, s katerim bi se preživel in brez žene, dobiva poleg omenjenih zneskov še po pet dolarjev za vsakega otroka na mesec brez ozira, koliko otrok da ima.

Za vojake popolnoma nesposobne za vsako delo je dovoljeno sto dolarjev mesečne podpore. Kot popolnoma nesposoben se smatra tudi oni vojak, ki je izgubil eno nogo in eno roko, ali eno nogo in eno oko, ali eno roko in vid enega očesa. V toliko je bil amendiran prvi odlok glede odpomoči vojakov, ki so postali nesposobni za delo za časa službe v armadi ali na bojiščih. Po prvi odločbi se je smatralo za popolnoma nesposobne za delo le one vojake, ki so izgubili obe nogi, ali obe roki, ali oba očesa, ali da si niso mogli sami prav nič spomagati. Poleg zgoraj navedene svote za popolnoma za delo nesposobne dovoljuje postava še 20 dolarjev mesečno za strežnika. Po sedanji določbi dobi vsak vojak, ki je "dvakratno" popolnoma nesposoben za vsako delo, 200 dolarjev na mesec. V ta razred spadajo vsi oni vojaki, ki so izgubili obe roki in oba očesa, ali oba očesa, eno roko in eno nogo.

Po tej določbi bodo vojaki, ki spadajo v zgoraj naveden razred, dobili vsa zaostala izplačila po novi lestvici od 6. aprila 1917. Nikomur ni potreba pošiljati nobene posebne prošnje v vojni department, kajti čeki bodo poslani, kakor hitro bo mogoče. Istotako bodo izplačane vse smrtnine, kot določa odškodninski zakon vojnega departmenta, za onimi vojaki, ki so umrli ali pa ki so postali nesposobni za delo vsled kake bolezni ali poškodbe in sicer od časa, ko so bili pozvani od okrajnih nabornih uradov in predno so vstopili v armado.

Po novi odločbi lahko vsakdo navede pri vojnem zavarovanju kot dediče poleg staršev ali sester, bratov, žene in otrok, še strice, tete, nečake, nečakinje, zete, sinahe, in sploh osebe, katere so skrbele za vojaka mesto staršev in tudi otroke teh oseb. Vsak vojak ki je zavarovan pri vojni zavarovalnici lahko sedaj odloči, kako naj dobivajo dediči izplačani delež. Lahko odloči, da se dedičem izplača v 35 mesecih cela zavarovalnina. Toda obrok ne sme presegati števila 240 mesecev in zavarovalnina se tudi ne izplača v celi vsoti.

Vslučaju, da kak zavarovan vojak nima nobene osebe, ki bi jo navedel dedičem, zavarovalnina pride v last vojaka in spada k njegovemu premoženju.

Vojni department, urad vojnega zavarovanja, izplačuje določene deleže odškodnine za vojake, ki se nahajajo v umobolnicah, uradnikom te umobolnice, ali pa njegovi ženi ali otrokom, ali sploh osebam, ki so bile odvisne od zaslužka tega vojaka.

PALMER JE PREPUSTIL ŽELEZNIŠKI DRUŽBI VELIKO OZEMLJE.

Chicago, Ill. — Po izjavi Gifford Pinchota, predsednika Družbe za narodno konzervacijo in bivšega predstojnika ameriškega gozdnega biroja, je justični tajnik Palmer prepustil Southern Pacific železniški družbi 160 000 akrov oljnega zemljišča v Kaliforniji. Ta svet je vreden pet sto miljonov dolarjev. Ameriško ljudstvo izgubi ta denar, ako se ne najde metoda, ki prisili justičnega tajnika, da varuje ljudske interese.

Velebizniško časopisje ,ki je prinašalo po cele strani o lovu na "nevarne" tujezemske delavce, ni tej važni stvari za ameriško ljudstvo posvetilo prav nobene pažnje. Stvar so nekoliko omenili pisatelji, ki se bavijo s finančnimi vprašanji, kajti delnice železniške družbe so takoj poskočile za štirinajst pik, ko je izvedela javnost, da justični tajnik ne bo nastopil na sodišču proti družbi.

Ko je železniška družba dobila svet, je bilo v koncesiji jasno povedano, da so izključena oljna ozemlja. Prejšnji justični tajnik Gregori in mornariški tajnik Daniels sta odprto vstopila za ljudske pravice in zahtevala, da mora železniška družba vrniti oljna zemljišča.

Mr. Pinchot pravi v svojem pismu, da so oljni interesi silno napadali Gregoryja. Dalje omenja, da neka prejšnja razsodba najvišjega sodišča pomeni jasno zmago za vlado.

BIL JE ČUVAJ, OBENEM PA TUDI TOLOVAJ.

Chicago, Ill. — Dne 21. novembra l. l. se je vračal advokat James Gallagher domov. Šel je po Michiganski cesti, ko je naenkrat počil strel, advokat se je mrtev zgrudil na tla, od pozorišča so pa videli bežati dve osebi.

Policija je zaprla več osumljencev. Skušala je zvezati z umorom tudi nekatere ženske, ker je sodila, da je bil umor izvršen iz maščevanja. Končno se je pa policija držala teorije, da je bil izvršen roparski umor in iskala je osebe, o katerih so očividci pripovedovali, da so ju videli bežati proč od prizorišča. Vsa iskanja po morilcu so bila brezuspešna, dokler ni policija prijela nekega Vernon Oldsa, čuvaja, ki je osumljen, da je izvršil neki drugi rop.

Nekaj dni po umoru je policija tudi izpraševala Oldsa, toda izvedeti ni mogla ničesar od njega.

V soboto zvečer je maskiran tolovaj vstopil v restavracijo Peter P. Maleisa in je odnesel pet in dvajset dolarjev. Prihodnji dan sta bila v restavraciji dva detektiva, ko je Olds nepričakovano vstopil. Malles je v njem takoj spoznal tolovaja, ki ga je prejšnji dan oropal za pet in dvajset dolarjev. Detektiva nista takoj izvršila aretacije, ker je ptiček hitro odšel. Detektiv Lahart ga je nato zasledoval skozi dva dni, da ga je prijel.

Po izvršeni aretaciji je Olds priznal, da je po nesreči ustrelil advokata Gallagherja. Dejal je, da je zaposlen kot čuvaj pri tvrdki Patrick Davitt. V usodepolni noči je stopil s samokresom v roki na ulico, ko je obšel poslopje. Petelina je imel napetega in prsti so bili trdi od mraza. Naenkrat je počil strel in advokat se je zgrudil na tla. On se je tako ustrašil tega čina, da je zbežal in vrgel od sebe samokres. Ko se je vrnil, so advokata že odpeljali, tam je pa stalo par policajev, ki so se pogovarjali o dogodku. Vprašali so ga, če je slišal strele, toda on je odgovoril, da jih ni čul.

EKSPLOZIJA UBILA ŠEST DEKLET.

New Castle, Pa. — V tukajšnji tovarni za izdelovanje raket se je pripetila razstrelba, ki je usmrtila šest mladih deklic.

"MILJONSKA NEVESTA"
ROMAN 56 ŠTEVILK
ki stane samo $6.50 se dobi pri rojaku
JOSEPH TOMIC,
2424 So. Harding Ave.,
Chicago, Ill.

Pozor slamnikarce v Chicagu!

Stavka pri tvrdki Eiger Bros. še ni končana. Ne hodite tja za delom. — Odbor!

DR. J. E. DWYER, ZOBOZDRAVNIK,
268 — 1st Ave., Milwaukee, Wis.
v Tratnikovem poslopju. Uradne ure so: 9 do 12 in od 1 do 5 pop. in od 7 do 9 zvečer. Za vse moje delo jamčim.

ODLOŽITE NASTRAN VSE DRUGE FONOGRAFE!

Prišel je čas ko ima vsak lahko ta fonograf za $8.75. Samo poglejte si ta krasni stroj. Ste li še kedaj slišali, da bi kdo dobil kaj sličnega po taki nizki ceni? Ne, in tudi vi ne bodete imeli kdaj enake prilike, da si nabavite enak fonograf po tako nizki ceni kot vam ga ponujamo mi sedaj. Ta fonograf je trpežno in krasno izdelan, igra male in velike plošče enako — igra po dve plošči z enim navijanjem. Glas je močan in čist enak vsaki dragoceni mašini. Ta fonograf je [illegible], lahek in se lahko prenaša, v [illegible] na piknik, k vašim prijateljem ali kamorkoli poželite. Tudi vsi, ki potujejo domov v Evropo ne samo Vi temveč tudi vaši prijatelji bodo veseli, slišati igranje raznih svetovnih artistov. Ta fonograf je vreden najmanj do $15.00, ker pa smo da se občinstvo spozna s tem fonografom, ga bomo prodajali po tovarniški ceni, imamo jih le dva tisoč — po $8.75. Kdor nam pošlje ta oglas in naročilo za fonograf takoj, mi damo darilo, 5 plošč in 100 igel ZASTONJ. Kdo pa bode naročil dva ali več teh fonografov, dobi za vsak fonograf po 5 plošč in po 200 igel ZASTONJ. Mi ne vprašamo za denar naprej, pošljite nam vaše ime in naslov, ter $1.00 za jamstvo in ostalo pa bodete plačali kadar se vam prinese blago na vaš dom. Mi pošiljamo te fonografe ne le v Chicagu, temveč v vse kraje Združenih držav, ne dela razlike kje živite. Vsa naročila iz Kanade ali izven meje Združenih držav morate poslati denar naprej. Najhitrej ne bodete imeli več tako ugodne prilike, torej poslužite se sedaj in pošljite vaše naročilo takoj na naslov:

UNION PRACTICAL CO.,
1065 Milwaukee Ave., Dept. 336, Chicago, Ill.

ZASTAVE
Regalije in vsedruštvene potrebščine. Garantiramo delo in blago. Izdeluje sobrat
Frank Kerže, 2711 S. Millard Ave., Chicago, Ill.

Nuga-Tone

Uspehi v dvajsetih dneh ali se vam pa vrne denar.

Proizvaja bogato rdečo kri, močne stanovitne živce, življenja polne možke in ženske.

Če ste slabega zdravja in pri slabi moči, če se vam spomin mrači in vaše telo mrači, če ste se že naveličali jemati pomirljiva in narkotična sredstva, potem poskušajte Nuga-Tone, in izprevideli boste, kako hitro se boste čutili drugačnega človeka! Devet desetin človeških bolezni, kot [illegible], anemija, revmatične bolezni, glavobol, nevralgija, naprimer slabi tek, neprebava, vetrovi in kolcanje, zaprtje, pomanjkanje energije, pomanjkanje živahnosti, nervoznost, [illegible], izhaja iz pomanjkanja živčne moči, redke [illegible] krvi in slabe krvne cirkulacije.

Vsak ud, vsako delovanje telesa je odvisno od živčne sile za svoje življenje in delovanje. Živčna moč je poglavitna stvar za želodec, jetra, ledice, drob, utripanje srca in krvno cirkulacijo. Nuga-Tone je najbolj uspešno zdravilo za nervozne in fizično izdelane. Zakaj? Ker sestoji iz osmero važnih sestavin, ki vračajo zdravje ter jih predpisujejo najslavnejši zdravniki. — Nuga-Tone je bogat na železu in fosforju — ter je hrana krvi in živcem.

Nuga-Tone proizvaja življenje v jetra, ter ojačuje čreva, da redno delujejo. Oživlja ledice ter izganja iz njih strupene sestavine. Nič več vetrov in kolcanja, težke sape in pokritega jezika. Nič več bolečin in bolezni! Nuga-Tone daje čudoviti tek, dobro prebavo, stanovitne živce ter zdravo okrepčujoče spanje. Nuga-Tone obogati kri, uredi krvno cirkulacijo ter prinese žarenje zdravja na lice in jasnost v oči. Gradi močne in postavne može, zdravejše in krasnejše ženske. Nuga-Tone ne vsebuje omamljivih sredstev, ne zdravil, katerih se človek navadi. Zavit je v priproven zavojček. Pokrit je s sladkorjem, ugodnega okusa, [illegible] jemati. Poskušajte ga. Priporočili ga boste vsem svojim prijateljem.

NAŠA POPOLNA GARANCIJA.—Cena Nuga-Tone je $1.25 za stekleničko. Vsaka steklenica vsebuje devetdeset (90) tablet, polno mesečno zdravljenje. Vi lahko kupite šest škatelj, šestmesečno zdravljenje za šest ($6.00) dolarjev. Jemajte Nuga-Tone dvajset (20) dni, če niste zadovoljni z uspehom, vrnite preostanek in mi vam bomo takoj vrnili denar. Vidite, da ne morete izgubiti niti penija. — Mi prevzamemo riziko.

KO NAROČATE, SE POSLUŽITE TEGA KUPONA.

National Laboratory, S. 22 — 537 South Dearborn St., Chicago, Ill.

Gospodje:—Prosim, dobite priloženo...............za kar mi pošljite............ stekleničic Nuga-Tone.

Ime ....

Cesta in štv. ali R. F. D. ....

Mesto .... Država ....

VSEM JUGOSLOVANOM V CHOISHOLMU IN OKOLICI.

Prištedite nekaj denarja vsaki mesec in ga vložite v to veliko in varno NARODNO BANKO. Obresti, ki vam jih plačamo 1. januarja in 1. julija vsakega leta, vam bi zvišalo vašo vlogo. Ako storite to, potem bodete živeli srečnejši in zadovoljnejši, prosti skrbi v slučaju nesreče ali bolezni. Na starost bodete sad dela in hranjenja in ne bo se vam treba zanašati na otroke ali javno dobrodelnost za življenje.

FIRST NATIONAL BANK,
Chisholm, Minn.
Gotovina in preostanek — $100,000.00.
Skupna gotovina $1,700,000.

ČAS.
Edina Slovenska revija.
Izhaja mesečno na 36 straneh in velja za vse leto $3.
ČAS,
2711 S. Millard Ave., Chicago, Ill.

PATENTI

KNJIGA ZASTONJ

Pišite po Slovensko knjigo, katera vsebuje vse potrebne podatke o iznajdbah in patentih. Pišite nam še danes in jaz vam pošljem

KNJIGO ZASTONJ

Jaz imam 30 let skušnje kot advokat za patente in v mojih rokah vaše stvari, ki jih želite patentirati dobe najboljšo pozornost. Pišite še danes v Slovenskem jeziku vašem advokatu na:

A. M. WILSON,
Registered Patent Attorney,
312 Victor Bldg.,
Washington, D. C.

POSOJUJEMO DENAR

na prvo vknjižbo do 75% vrednosti, 1% na mesečna izplačila, ali regularno po 6% interes.

DAN L. PARSONS
First National Bldg.,
Johnstown, Pa.

(Pišite za pojasnila v slovenskem jeziku na Stephen Zabriza, Park Hill, Pa.)

Iz glav. urada S. N. P. J.

Izredne volitve.

Vsled odstopa tajnika, blagajnika, predsednika porotnega odbora in bolniškega nadzornika za izhodni distrikt SNPJ se morajo glasom pravil vršiti izredne volitve za izpolnitev izpraznjenih mest. Predsedništvo glavnega porotnega odbora prevzame dosedanji prvi porotnik, John Underwood, kot določajo pravila, na njegovo mesto se pa izvoli drug porotnik.

Vsako društvo ima pravico nominirati koga izmed članov SNPJ za izpraznjeno odborniško mesto, kogar smatra kvalificiranim in drugače sposobnim za dotično službo v smislu ustave in pravil, razen bolniškega nadzornika, katerega lahko nominirajo samo društva, spadajoča pod izhodni distrikt, to je iz držav Ohio, Pennsylvanija, West Virginija in New York.

Kandidat za glavnega odbornika mora biti ameriški državljan in najmanj tri nepretrgana leta član jednote; ne sme biti v glavnem odboru ali odborih kakšne druge podporne organizacije ob času volitev, niti pozneje ob času odborniške službe, če je izvoljen. Dalje so izključeni od kandidature člani, ki so bili kedaj kaznovani zaradi poneverenja v jednoti ali izven jednote, in pa taki, katerim se je dokazalo, da so na kak način izkoriščali jednoto.

Nominacije kandidatov za zgoraj navedena izpraznjena mesta se pričnejo s 15. februarjem in se zaključijo z 10. aprilom, 1920. Društva, ki nominirajo pozneje, zgube pravico do nominacij in se ne bodo vpoštevala.

Kandidata mora predlagati le dober član na redni ali izredni seji in predlog mora biti podprt po dobrem članu, predno se vpošteva. Nominacijske volitve morajo biti tajne odloči navadna večina oddanih glasov. Društveni tajniki morajo poslati imena nominiranih kandidatov s potrdilom predsedникovega, tajnikovega in blagajnikovega podpisa in društvenega pečata tajništvu SNPJ najkasneje v desetih dneh po končanih nominacijah. Kandidati, ki bodo nazanjeni pozneje, se glasom pravil ne smejo vpoštevati.

Matt J. Turk,
začasni tajnik SNPJ.

Iz urada predsednika.

Ker dobivamo zadnje čase izredno veliko pritožb od naših članov in drugih rojakov, ki so poslali denar skozi razne posredovalnice z namenom, da pomagajo bednim in trpečim svojcem v stari domovini, pa isti še danes ni bil izplačan, si štejemo v dolžnost priobčiti v uvaževanje sledeče:

Svetujemo članom in rojakom, da ne pošiljajo denarja v staro domovino, dokler se svetovni položaj temeljito ne vredi. Veliko denarja, ki je bil poslan že pred pol letom, še ljudje sedaj niso prejeli in nikdo noče vedeti, kje isti leži in kdo ga zadržuje. V sedanjem zamotanem svetovnem položaju pa tudi ni mogoče nikogar resno prejeti ali klicati na odgovornost zaradi tega. Očividno je, da imajo tudi tukaj profitarji roke vmes in da se z izplačilem odlaša zato, da se tem dalje lahko špekulira s tem denarjem, med tem ko oni, komur je bil namenjen, žive v največji bedi.

Resnica je, da vlada v naši stari domovini velika revščina in pomanjkanje, posebno med delavci, ki ne posedujejo zemlje. Resnica je tudi, da jim je pomoč zelo potrebna in da je treba pomagati takoj. Zato priporočam vsem, ki so v stanu pomagati svojcem ali komurkoli, da pomagajo, toda ne spošiljanjem denarja, temveč pošljejo naj jim blago. Z denarjem, če tudi kedaj pride na mesto, ni ljudem v starem kraju veliko pomagano, kajti blago se skoraj ne more dobiti tudi za denar. Vse, kar se doma ne proizvaja, se mora importirati v Jugoslavijo iz drugih dežel, to je pa zopet težavno, ker njihov denar nima danes v inozemstvu skoraj nobene vrednosti. Tudi domači trgovci rajši blago skrivajo, kakor da bi ga prodajali za nevredne krone.

Naši rojaki v domovini potrebujejo pomoči, toda ne v denarju, temveč v materijalu. Potrebujejo surovin, iz katerih bi si lahko izdelali obleke, obutev itd. In vse to se zadaj lahko in zanesljivo pošlje potom gospodarske organizacije, takozvane "American Jugoslav Commercial Board Limited," katero je ustanovilo nam vsem dobro znano Jugoslovansko Republičansko Združenje in katere glavni stan je na 3639 West 26th Street, Chicago, Ill.

Glavni urad te organizacije je predložil svoj načrt javnosti in po našem mnenju, ki smo imeli priložnost opazovati to delo in stvar preiskovati, je to najboljši in najpraktičnejši način pošiljanja pomoči svojcem v starem kraju. Po tem načrtu se bo prihranilo rojakom veliko denarja in pomoč v starem kraju bo veliko bolj izdatna. Poskrbelo se je že tudi vse potrebno, da pride blago v roke ljudem, katerim bo namenjeno.

Način pošiljanja blaga, ki ga je izbrala ta organizacije, je odobril tudi glavni odbor Narodne Hrvatske Zajednice Illinois, in ker je ta pomožna akcija pod absolutno kontrolo Jugoslovanske Republičanskega Združenja, smo prepričani, da bo delala za dobrobit naroda in obvarovala naše rojake pred izkoriščevalci tukaj in v stari domovini.

Vincent Čainkar,
predsednik SNPJ.

IZ GLAVNEGA URADA.
SPREMEMBE

pri krajevnih društvih meseca januarja 1920.

Adrija, štev. 3. Crtani: John Kuharič, c. 24504, Steve Kovačič, c. 26735, Dragoitn Mrsić c. 30077.

Naprej štev. 5. Crtani zopet sprejeti: Joseph Gregorič, c. 9839, Joseph Butara, c. 6767, Ciril oZrko, c. 19791. Crtani Mike Getovac, c. 31260, John Novak, c. 29937, John Semeret, c. 31-263, Blaž Znidar, c. 17155.

Bratstvo, štev. 6. Odstoupil: Martin Krajnc, c. 10052.

Delavec, štev. 8. Črta: John Rožek, c. 28590.

Bratstvo Naprej, štev. 9. Novo pristopile: Mary Lenassi, c. 33031, Mary Biknik, c. 33032.

Trdnjava, štev. 10. Crtani: John Vrhtjan, c. 22494. Umrla: Terezija Zavrnik, c. 10892.

Sokol, štev. 11. Črtan: Ivan Jovanović, c. 5524.

Edinost, štev. 13. Črtan: John Prisc, c. 15482. Umrla: Anna Bošić, c. 28933.

Mega, štev. 14. Črtan: Vinc Pivk, c. 16690, Joseph Ogrin, c. 13336, Gerjel, c. 9009. Umrla: Apolonija Klauter, c. 26504.

Mega, štev. 16. Črtani zopet sprejeti: Fr. Medved, c. 23184, Fr. Lučič, c. 29721. Črtan: Joseph Bleckah, c. 22900. Novo pristopili: Frank Bandel, c. 33029, John Lenka, c. 33034, Ferd Kahar, c. 33035, Joseph Shega, c. 33036.

Sokol, štev. 20. Črtan zopet sprejet: Frank Mlakar, c. 18699. Crtani: Krisotff George, c. 23461, Urokoff Peter, c. 21843, John Cepelnik, c. 9750.

Orel, štev. 21. Crtani: John Pavlic, c. 5175, Jack Prisc, c. 19640, Fr. Kranjcnik, c. 29558, Frank Miklič, c. 11922, Louis Jerkin, c. 24723. Odstopil: Anton Spelič, c. 15724.

Bratje Svobode, štev. 23. Odstopila: Mary Gagovšek, c. 12082.

Novi Dom, štev. 28. Crtana zopet sprejeta: Aloizija Butala, c. 30518. Crtana: Mary Geršetič, c. 19594.

Domovina, štev. 29. Crtan: Jacob Zalar, c. 17658.

Popotnik, štev. 30. Umrl: tSefan Teslović, c. 22891.

France Prešeren, štev. 34. Novo pristopili: Frank Šabec, c. 33037, Rudolph Zupančič, c. 33038, Josephine Tratnik, c. 33039.

Zvestoba, štev. 35. Novo pristopil: Frank Fedell, c. 33040.

Narodni Vitezi, štev. 39. Umrl: Bernard Novak, c. 17431.

Zvon, štev. 40. Novo pristopil: Radovna Popovich, c. 33041.

Slovenja, štev. 41. Novo pristopila: Pauline Poščič, c. 33042.

Aurora, štev. 43. Crtani zopet sprejeti: George Rogina, c. 26770, Joseph Koplenk, c. 2041.

Danica, štev. 44. Črtan: John Modic, c. 29015.

Ljubljana, štev. 49. Črtan zopet sprejet: Frank Rome, c. 20446. Črtan: Joseph Crtalič, c. 20804.

Skala, štev. 50. Črtan zopet sprejeta: Antonija Klopčič, c. 17109.

Zvezda, štev. 52. Novo pristopili: Joseph Srajbar, c. 33043, Anna Demšar, c. 33044, Mike Černolich, c. 33045.

V Boj, štev. 53. Crtan zopet sprejet: Frank Cinagerman, c. 15774. Crtani: Jim rPinčič, c. 27251, Louis Pirnat, c. 7885, John Mesec, c. 8696, John Wadanjal, c. 8737. Novo pristopili: John Znidaršič, c. 33046, Mary Skolarich, c. 33047.

Planinar, štev. 57. Odstopil: Fr. Drumel, c. 10737.

Simon Gregorčič, štev. 60. Crtani: George Drobnič, c. 23981, Frank Jecič, c. 19171.

Sparta, štev. 61. Novo pristopil: Tony Sedik, c. 33048.

Bratska Sloga, štev. 62. Crtani: Joseph Rončevich, c. 20035, Slavko Akrapovič, c. 14029. Umrl: Joseph Deuchman, c. 19402.

Prvi Maj, štev. 65. Novo pristopil: Frank Žordani, c. 33049.

Napredek, štev. 69. Novo pristopil: John Tehovnik, c. 33050.

Bratstvo, štev. 77. Crtan: Paul Sikič, c. 19186.

Solnce, štev. 81. Crtan: Rok Švab, c. 8484.

Trijaz, štev. 82. Novo pristopil: John Kukenberger, c. 33051.

Slovenski Delavec, štev. 85. Crtani: Grgo Petrovič, c. 19773, Joseph Obranovič, c. 22257, George Kičin, c. 11864. Novo pristopil: Lovro Bezuk, c. 33052.

Slovenski Dom, štev. 86. Umrl: Louis Albina, c. 5788.

Prostomislaci, štev. 87. Novo pristopili: Karl Stragosh, c. 33053, Nick Stragash, c. 33054, Joseph Horvat, c. 33055, John Horvat, c. 33056.

Glas Naroda, štev. 89. Crtan: Jack Traven, c. 14118.

Johnstown City, štev. 91. Crtan: John Zurgo, c. 29598. Umrl: Joseph Lučič, c. 27897.

Rožna Dolina, štev. 92. Crtan zopet sprejet: John iPstar, c. 30541.

Krim, štev. 97. Crtan zopet sprejet: Joseph Jurdana, c. 19199. Crtani: John Peruš, c. 21348, John Babnik, c. 17501. Odstopil: Frank Rušič, c. 19423.

Zavedne Slovenke, štev. 104. Novo pristopila: Catherina Rahotina, c. 33057.

Prostost, štev. 106. Crtan: Mike Lubik, c. 30153. Umrl: Anton Strašisar, c. 3982.

Planinski Raj, štev. 107. Novo pristopil: John Stephan, c. 33058.

Jutranja Zora, štev. 108. Novo pristopile: Mary Ue, c. 33059, Angela Champa, c. 33060.

Karl Liebknecht, štev. 110. Crtan zopet sprejet: Tom Vukavič, c. 20062. Crtani: Anton Tomazetič, c. 25101, Mane Lončar, c. 16434. Novo pristopli: John Zgonc, c. 33061, Martin Zalar, c. 33052.

Zvezda, štev. 111. Crtana: Mary Kocjančič, c. 2405.

Slovenski Sinovi, štev. 112. Novo pristopil: Anton Savšek, c. 33063.

Jolietska Zavednost, štev. 115. Crtani: John Ivetz, c. 24375, Frank Skole, c. 30743. Novo pristopil: Frank Kubej, c. 330164.

Novi Dom, štev. 117. Novo pristpoila Christina Kravanja, c. 33065.

Sovenski Sokol, štev. 118. Crtan: Anton Mužič, c. 31746.

Moška Jednakopravnost, štev. 119. Novo pristopila: Mary Ilrišič, c. 33066.

Zveza Detroitskih Slovencev, štev. 121. Crtan zopet sprejet: John Giza, c. 30344. Crtani John iKtz, c. 18524, Joseph Smolich, c. 26348, Ivan Čedilnik, c. 19865.

Grozd, štev. 122. Novo pristopil: Albert Deben, c. 33067.

Mednarodna Zveza štev. 124. Crtan: Joseph Lavriha, c. 26167.

Hibbing, štev. 125. Novo pristopil: Andrew Paver, c. 33068.

Primož Trubar, štev. 126. Crtani zopet sprejeti: Peter Kralj, c. 16366, Ivan Mežina, c. 26176. Crtan: Anton Mulec, c. 29886.

Lipa, štev. 129. Crtan zopet sprejet: Jacob Japel, c. 16509. Crtani: Mihael Močan, c. 24081, Mary Močan, c. 25536. Izobčen za kazen: Alois Strnad, c. 11225. Novo pristople: Frances Turk, c. 33069, Marjeta Cesen, c. 33070.

Eveleth, štev. 130. Novo pristopila: Katie Sorčan, c. 33071.

Slovenski Napredek, štev. 132. Novo pristopli: John Radković, c. 33072, Martin Meznarich, c. 33073.

Bratska Ljubezen, štev. 134. Crtan zopet sprejet: Anton Gornik, c. 25595.

Napredne Slovenke, štev. 137. Crstne: Mary Kislich, c. 29948, Mary Veber, c. 32045, Jennie Blatnik, c. 15617.

Postonjska Jama, štev. 138. Crtan zopet sprejet: John Vehar, c. 25723. Crtan: Marko Kovačič, c. 26624. Novo pristopia: Frances Verhovnik, cl. 33074.

Tabor, štev. 139. Novo pristopil: Anton Cetin, c. 33075.

Bratska Zveza, štev. 140. Novo pristopli: Karolina Rauch, c. 33076, George Reishel, c. 33077.

Mir, štev. 142. Crtani: John ePtsche, c. 22608, John Pihler, c. 2099, Ana Pihler, c. 24573.

Slovenski Lovec, štev. 143. Crtan: Nikolaj Milinković, c. 28774.

Slavček, štev. 145. Crtan: John Langus, c. 17251.

Kanarček, štev. 146. Crtani: Ana Seršen, c. 20524, Joseph Seršen, c. 1236.

Vodnikov Venec, štev. 137. Crtan zopet sprejet: Jos. Lustik, c. 15866. Crtani: Joseph Bregar, c. 18322, Jacob Gregorin, c. 24301, Frank Škoda, c. 11228, Frank Kueler, c. 11855.

Slovenski Narod, štev. 153. Crtan Adam Hodnik, c. 26830.

Zavedni Sosedje, štev. 158. Novo pristopil: Tony Bayt, c. 33078.

Vesselovani, štev. 161. Novo pristopie: Frances Shega, c. 33079, Angela Rus, c. 33080.

Lunder Adamič, štev. 165. Crtani: Marko Hassan, c. 12905, Karl Črkovič, c. 31119.

Dolenec, štev. 170. Crtani: Louis Zalar, c. 21412, Martin Kuhar, c. 24765. Umrl: Matt Pucelj, c. 21411.

Slovenski Prijatelj, štev. 171. Crtana: Antonija Zdar, c. 32054.

Mars, štev. 177. Novo pristopli: Matilda Ilich, c. 33081, Tom Rudelich, c. 33082.

Jadranska Vila, štev. 178. Crtan: L. Campa, c. 26004.

Dom in Svet, štev. 181. Crtan: aul Sadenik, c. P24321. Novo pristopli: Peter Planinič, c. 33083, Joseph Amjcz, c. 33084, Anna Amjcz, c. 33085.

Slovanski Rudar, štev. 182. Crtan: Joseph Brajer, c. 13316. Novo pristopli: Jacob eVijačič, c. 33086.

Narodni Dom, štev. 183. Crtani: Lov Jugovič, c. 18239, Nick Dimich, c. 18241. Geo. Cusich, c. 18240. Novo pristopli: Agnes D. Kalasinsky, c. 33087, Ilia Korica, c. 33088, Mile Svilar, c. 33089, Mico Budisavljevich, c. 33090.

Jugoslovan, štev. 186. Novo pristopli: Frank Drnach, c. 33091, Mary Turk, c. 33092.

Pobratimlja, štev. 188. Novo pristopil: Paul Jadro, c. 33093.

Abazia, štev. 191. Crtani: Mate Perčič, c. 23398, Matt. Puš, c. 17386.

Keewatin, štev. 194. Crtan: Fr. Dobrovič, c. 14650.

Hrvatsko Slovenska Sloga, štev. 197. Crtan: Frank Hinton, c. 27346. Umrl: Franjo Sutorac, c. 28538. Novo pristopila: Mary Paulica, c. 33094.

Složni Slovenci, štev. 206. Crtan: Frank Vird, c. 30551. Novo pristopli: Angela Prešnikar, c. 33095, Julius Jerich, c. 33096, Elizabeth Prešnikar, c. 33097, Joseph Nickle, c. 33098, Joseph Hočevek, c. 33099, Joseph Cesar, c. 33100.

Pivka, štev. 261. Crtani: John oPesga, c. 12781, Joseph Kukanič, c. 30921.

Kamnik, štev. 2044. Crtan: John Santič, c. 32420.

Slovensko Hrvatska Sloga, štev. 207. Crtani zopet sprejeti: Lud. Pogjavec, c. 5023, Antonija Lesac, c. 30431, Victor Lesac, c. 22078. Crtan: Joseph Blaževich, c. 20740.

Slovanska rDuina, štev. 211. Crtan: Frank Setnikar, c. 22719. Novo pristopila: Johana Ribick, c. 33101.

Studenček pod Skalo, štev. 213. Novo pristopila: Josephine Gračner, c. 33102.

Mullan, štev. 214. Novo pristopili: John Ostank, c. 33103, John Sekulich, c. 33104.

Notranjska Zarja, štev. 216. Novo pristopli: Paul Kirn, c. 33105, Ignac Zibrej, c. 33106, Antonija Kirn, c. 33107.

Slovenski Gozdar, štev. 217. Crtan: Joseph Jankovič, c. 25697.

Karl Marx, štev. 225. Novo pristopil: Frank Spaiser, c. 33108.

Zbudi se Slovan, štev. 226. Crtan zopet sprejet: Matt Pintarič, c. 30-425.

Rajski Glas, štev. 230. Crtan zopet sprejet: Anton Bilmez, c. 31492.

Bratska Sloga, štev. 236. Crtani: Luka Milaković, c. 19790, Anton Jordan, c. 29103, Martin Bičanič, c. 31-165.

Jadransko Morje, štev. 238. Novo pristopil: Louis Keck, c. 33109.

Maj, štev. 240. Crtan: Frank Mandek, c. 2881. Novo pristopli: Mato Pintarič, c. 33110, Joseph Kaksa, c. 33111.

Slovensko Hrvatska Sloga, štev. 241. Stanilj Hobert, c. 29966.

Skrb za Prihodnost, štev. 244. Crtan: Fabjan Lukinič, c. 27598. Novo pristopli: tSipan Kutleša, c. 38112, Janko Haralović, c. 33113, Peter Kutlesa, c. 33114.

Prostost, štev. 245. Novo pristopil: Mike Samida, c. 33115.

Šopek Moči, štev. 247. Crtan: Joseph Zalar, c. 29787.

Černiško Jezero, štev. 248. Novo pristopli: Marko Bucan, c. 33116, Jernej oKsmerl, c. 33117.

Orel nad Triglavom, štev. 249. Novo pristopli: Matt Bujan, c. 33118, Thomas Mešič c. 33119.

Primorska Vila, štev. 251. Crtani: Nikolaj Kučič, c. 16568, John Mohorovičič, c. 24390.

Bratje Miru, štev. 253. Crtan: Andy Mestek, c. 28188. Novo pristopil: Frank Jurak, c. 33120.

Napredni Slovenci, štev. 254. Crtan: Stefan Kemp, c. 30228

Zavedni Slovani, štev. 255. Crtan: Vinko Stimac, c. 23384.

Karl Marx, štev. 256. Crtan: Gabriel Storm, c. 22176.

August Bebelj, štev. 259. Crtan: Nikolaj oSnek, c. 32563.

Hrvatska Vila, štev. 261. Novo pristopil: Mirko Radosević, c. 33121.

Slovenec, štev. 262. Crtani: Frank Novak, c. 21266, Tony Kurald, c. 30-575, John Lumpert, c. 12420, Jack Zagar c. 1,2426, Nick aRic, c. 26006.

Ljubezen Bratje, štev. 263. Novo pristopila: Frances Juretich, c. 33122.

Nanos, štev. 264. Crtani: Karol Prinčič, c. 30067, Karol Prinčič, c. 30460. Novo pristopil: Andrew Lenardič, c. 33123.

Michigansko Jezero, štev. 266. Novo pristopil: John Cesarec, c. 33124.

Bratje Slovenci, štev. 267. Novo pristopila: Frances Bider, c. 33125.

Prvi Majnik, štev. 268. Crtan: Lovrenc Galjot, c. 22889.

George Washington, štev. 270. Crtan: John Žitko, c. 6508.

Nova Sloboda, štev. 271. Crtan zopet sprejet: Adolf Fris, c. 30232. Crtani: John Pernat, c. 25575, Milan Pavich, c. 28877.

Prosveta, štev. 275. Crtan: John Krejačič, c. 29450.

Nenos, štev 278. Crtan: Frank Pešo, c. 31899. Umrl: Joseph Mohar, c. 1132.

Slovenska Gorica, štev. 287. Crtani: Thomas Kubica, c. 29994, Dolo Kinkelo, c. 20718.

Fredericktown, štev. 288. Novo pristopli: Joseph Hesek, c. 33126, Joseph Plut, c. 33127.

Zvezda, štev. 297. Crtan zopet sprejet: Jacob Paulič, c. 14068. Crtan: Miloš Galović, c. 31970. Novo pristopil: Vaclav Redlich, c. 33128.

Studenček, štev. 298. Novo pristopli Anton Tomšič, c. 3:3129, John Absec, c. 33130.

Složnost, štev. 303. Crtani: Anton Resnik, c. 25601, Anton Budna, c. 24931.

Gorjansko Jezero, štev. 306. Crtan: Joseph Ucman, c. 30824. Novo pristopil Joseph Belanek, c. 33131.

Gora, štev. 311. Crtana: Marija Boldan, c. 27160.

Planinski Raj, štev. 312. Crtan zopet sprejeta: Frances Kompare, c. 25613.

Brsljen, štev. 313. Crtan: Ignac Hostnik, c. 24311.

Buhl, štev. 213. Novo pristopli: John Bukovich, c. 33132, Mike Sporich, c. 33133.

Canton, štev. 315. Novo pristopli: John Žele, c. 33134, Joseph Ivsich, c. 33135.

JZadranska Vila, štev. 317. Novo pristopli: Doka Janjina, c. 33136. Bennie Rutkovsky, c. 33137.

Vila Velebita, štev. 323. Crtan: Vinko ePrković c. 27645. Novo pristopli: Joso Badanjak, c. 33138, Ana Vukelich, c. 33139.

Zarja Svobode, štev. 325. Novo pristopil: Joseph Naglich, c. 33140.

Valček, šev. 327. Žrtan: Anton Težak, c. 29761.

Napredne Bratje, štev. 330. Novo pristopli: Andreas Walčič, c. 33141, Mike Jumina, c. 33142, Charles Markos, c. 33143.

Cvet Življenje, štev. 332. Umrl: George Kružič, c. 5180.

Slovenska Republika, štev. 335. Novo pristopli: John Johnson, c. 33144, Robert Schmuk, c. 33145.

Gorski Kotar, štev. 339. Novo pristopila: Ivka Bubanj, c. 33146.

Bratje Ljubezen, štev. 340. Novo pristopil: John Ravnikar, c. 33147.

Slovenci, štev. 344. Crtan: Frank Sepič, c. 28653. Novo pristopil: Leo Majcen, c. 33148.

Dalmatinsko Sovenska Sloga, štev. 347. Novo pristopil: Mijo Mrkonjic c. 33149.

Slovenska Sloga, štev. 353: Crtan: Stepan Zužič, c. 31837. Novo pristopil: Mijo Grgas, c. 33150.

Vstrajnost, štev. 355. Crtan: Martin Strukelj, c. 24398.

Zrinski Frankopan, štev. 356. Crtan zopet sprejet: Marko Novosel, c. 29790.

Hrvatski Sokol, štev. 357. Crtan: Paul Lašič, c. 32353. Novo pristopli: Valentin Mesić, c. 33151, Marija Wukovič, c. 33152, George Fumic, c. 33153, Steve Raikovič, c. 33154, Lucia rVanič, c. 33155.

Cvetlica iz Planine, štev. 358. Novo pristopil: John Lowsha, c. 33156.

Solkan, štev. 361. Novo pristopil: George Jovich, c. 33157.

Planinski Orel, štev. 365. Novo pristopi: Josleph R. Medved, c. 33158, John Medved, c. 33159.

Trommald, štev. 372. Crtan zopet sprejet: Anton Perme, c. 22280.

Zora, štev. 373. Novo pristopila: Mary Osokoveš, c. 33160.

Boj za Pravico, štev. 374. Crtan: Peter Matković, c. 18706. Novo pristopila: Steffie Baber, c. 33161.

Slovensko Hrvatska Sloga, štev. 375. Crtan: Maks Fatus, c. 31854.

Svoboda, štev. 379. Novo pristopia: Mile Manojlović, c. 33162.

Slovenski Rožmarin, štev. 388. Novo pristopli: Nick Rabadžia, c. 33163, Frank oKejančič, c. 33164.

Slovenski Rožmarin, štev. 388. Novo pristopli: Nick Rabadžia, c. 3-3163, Frank Kocjančič, c. 33164.

Mladi Slovenci, štev. 389. Novo pristopil: Joseph Petricig, c. 33165.

NOVO DRUŠTVO: Jugoslovan, štev. 390, v Calumet, Mich. Pristopili so: Joseph Bohte, c. 32861, Ant. Muhich, c. 32862, Ant. Duša, c. 32863, Jos. Muren, Jr., 32864, John Jezovar, c. 32868, Louis Klobučar, c. Joseph Perko, c. 32867, Frank Breric, c. 32865, John Bačar, c. 32866, 32869, John Novak, c. 32879, Louis Jenič, c. 32871, John Ilra, c. 32872, Anton Miklich, c. 32873, John Klobuchar, c. 32874, Louis Gazvoda, 32-875, John Rolih, c. 32876, Joseph Gasperih, c. 32877, Mihael Golobich, c. 32878, Joseph Muren, c. 32879, Joseph Gavzoda c. 328,80, John Kastelc, c. 32881, John Ucman, c. 32-882, Mihael Mrvlich, c. 32883, Joseph Kočevar, c. 32884, Alois Laurich, c. 32885, Charles Jerela, c. 32886, John Mura, c. 32887, Thomas Mrack, c. 32888, Frank Šustaršič, c. 32889, Joseph Dragman, c. 32890, John Paulin, c. 32891, Andrew Gombach, c. 32892, Joseph Klobuchar, c. 32893, Joseph Novak, c. 32894, Joseph Jančar, c. 32895, John Sumrak, c. 32166, Frank Turk, c. 32167, Matt Pipan, c. 33168, Frank Klobuchar, c. 33169, George Kotzian, c. 33170.

NOVO DRUŠTVO "Nova Neodvisna", štev. 392 v Vienna, Pa. Pristopili so: Louis Stock, c. 33171, Frank Radišek, c. 33172.

NOVO DRUŠTVO: "Slovenski Kras", štev. 394 v Oakmont, Pa. Pristopili so: Karl Stanič, c. 33173, Joseph Turšič, c. 331744, Frank Knafelc, c. 33175, Anton Martinčič, c. 33176.

NOVO DRUŠTVO: "Slovenski Borci", štev. 395 v Ziegler, Ill. Pristopili so: Alex Spolarich, c. 33177, Miloš Dovich, c. 33178, Frank Yonke, c. 33179, Miletar Andesilich, c. 33-180, Joseph Zulich, c. 33161.

NOVO DRUŠTVO: "Slovenec", štev. 396 v Buckner, Ill. Pristopili so: George Bogoevič, c. 33182, Dane Franič, c. 33183, Ivan Serel, c. 33-184, And Pelkoc, c. 33185, Frank Pintar, c. 33186.

Zdravniški nasveti.

Piše vrhovni zdravnik F. J. Kern.

Bolezni na obistih.

Obisti (ledvice, Kidneys) sta jako važna organa pri živalskem in človeškem telesu. Odvajata iz telesa snovi, ki so preostale pri kuhanju in vretju v krvi in ki bi povzročile zastrupljenje, če bi se sproti ne odcejale. Obist lahko primerjamo z rešetom, ki sproti izpušča skozi mikroskopične luknjice iz krvi vse neporabne in obrabljene snovi.

Človek lahko živi, če ima samo eno obist; če sta obe pokvarjeni, je gotovo bolan.

Bolezen na obistih — pri mlajših ljudeh, kakor je večina slovenskih naseljencev v Ameriki — je primeroma redka. Pri preiskavah za pristop v društva sem dobil komaj nekako en odstotek, da bi imeli beljakovino (albumen) na vodi; brškotne še manj kot en odstotek, ali eden izmed sto oseb. Takih kandidatov seve ne sprejmejo v Jednoto, ker se malokdaj pozdravijo.

Veliko ljudi misli, da bojujejo na obistih, če jih boli križ, in si kupujejo razne "Kidney and Liver Pills" ali si nadevljejo "Kidney Plasters." Večina takih, ki imajo kronično bolezen na obistih, dolgo časa ne ve, da so sploh bolni. Marsikateri kandidat mi je že zameril, ker sem mu naznanil, da ga ne morem priporočiti za pristop v društvo, ker ima bolne obisti. Saj je vendar zdrav in ni bil še nikdar bolan! Nekatere sem imel priliko opazovati in zdraviti več let pozneje, ko se je bolezen bolj razvila in so morali izostati od dela. Vsled tega zahteva vsaka pazna zavarovalna družba ali Jednota, da se preiščе pri vsakem kandidatu seč ali scalina. Pri mladih kandidatih morda to ni tako važno, pač pa pri vsakem kandidatu, ki je star nad 35 let.

Če govorimo o boleznih na obistih mislimo pred vsem takozvano Nephritis ali vnetje obisti v splošnem. Je namreč na obistih veliko drugih bolezni mogočih: imamo tuberkulozne obisti, gnojne obisti, kamen na obistih, razne izrastke, padajoče obisti (Movable Kidneys), ki so pa še bolj redke, kakor navadna nefritis ali Brightova bolezen (Bright's Disease). Angleški zdravnik Bright je bil prvi zdravnik, ki je natančno opisal navadno obistno bolezen, zato je med Angleži in tudi na kontinentu v Evropi ta bolezen še vedno najbolj znana pod imenom 'Bright's Disease.'

Kaj je Brightova bolezen ali nephritis?

Lajikom je to težko opisati. Obistno meso se nekako otrdi izpremeni, da ne more izločevati gotovih izrabljenih snovi v krvi. Na vodi ali scalnici se pokaže takozvana beljakovina albumen), ki se pri zdraven človeku malokdaj pokaže. Dobil sem pač kandidate, ki so imeli beljakovino v vodi vsled preobilo zavžite pijače. Po kaki svatbi ali po botrinji, ima marsikdo vnete obisti, če je dovolj pijače, kar pa je samo začasno.

Navadni znaki bolezni na obistih so: glavobol, nočna sečnosa (scanje), pogosto puščanje vode, pekoča voda, zapiranje vode, otekle noge in obraz in proti koncu splošna vodenica.

Če ima bolnik bolezen na obistih, to je Brightovo bolezen, se jako lahko dokaže. Voda se zavre v navadni preiskovalni cevi (test tube); albumen se v cevi zgosti kot navadna jajčja beljakovina. Če se pridene malo jesiha, se bo zgostitev poznala še bolje in obenem se raztope gotove soli v scalini, ki bi drugače motile preiskovalca. Če je bolnik jako bolan, da pušča prav malo vode in gre že proti koncu, bi lahko vsakdo našel beljakovino na vodi. Scalina se da v žlico in se zavre, primeša se par kapljic jesiha, pa se voda strdi kakor beljak od jajca. Pri začetku bolezni pa seve le zdravnik lahko dožene, če ima bolnik bolezen na obistih ali ne. Pri ženskah je še posebno treba paziti, da se dobi čista scalina.

Kdor torej misli, da ima bolezen na obistih, naj gre k zdravniku. Ni treba pač nikakega specialista, da napravi poizkus za albumen; vsak zdravnik lahko to naredi, če ima navadne steklene cevke in malo jesiha.

Kako zdravimo to bolezen?

Razločevati moramo akutno in kronično vnetje obisti. Akutno vnetje se najraje pojavlja pri otrokih. Otrok postane vodeničen, kot je običajen izraz. Zatečejo noge in obraz. Je precej bolan. Vodo pušča pogosto in prav pomalem. Navadno se ozdravi v kakih šestih tednih ali v par mesecih. Najboljše zdravilo je vroče kopeli in potenje. Otrok se zavije v vročo mokro rjuho in dobro ogrne z plahtami in odejo kakih dvajset minut, da se dobro izpoti. Poleg tega je hraniti samo z mlekom in vodo. Imamo dobrih zdravil; takozvane Nephritis tablete (narejene iz svežih telečjih obisti) to se v mojih rokah jako dobro obnesle.

Kronične vnetje obisti je vse kaj drugega. Ta bolezen je skoro neozdravljiva. Vzroka največkrat ne vemo. Lahko jo povzroči preveliko zavživanje mesa in premalo telesnega gibanja ali pa kako okuženje, prehlad, "slabo kri" itd. Pri teh bolnikih gledamo v prvi vrsti ne toliko na to, da bi jih popolnoma ozdravili, pač pa, da bi omejili bolezen in podaljšali življenje. In nekateri dočakajo lepo starost. Glavna zdravila sa prava dijeta (hrana), zmerno življenje, počitek, potenje in splošno higienična pravila.

Navadno prepovemo takim zavživanje mesa, ker meso izločuje gotove snovi, ki daje obistim veliko dela. Dobro je omejiti vživanje soli. Jedi naj bodo plavke. Opustiti je treba opojnine in piti dosti vode. Nekateri trdijo, da kajenje škoduje, kar pa ni gotovo. Navadno je vsak strasten kadilec lahkoživec; morda je vsled tega prišel celo tobak ob kredit.

Imamo razna zdravila, ki včasih dobro pomagajo, včasih bi bilo bolje da bi jih bolnik ne rabil. Vsekakor bi moral biti vsak tak bolnik pod nadzorstvom zdravnika, ki bi mu svetoval in ga nadzoroval, da bi ne zašel na stranska pota. To seve pomeni, da bi se moral zdraviti leta in leta, ne toliko z zdravili, ampak s pravi hrano in pametnim urejenim življenjem.

Med patentiranimi zdravili dobite vedno zdravila za obistne bolezni. Malokaterih zdravil v Ameriki se proda več kakor takozvanih "Kidney and Liver Pills". Ta zdravila so dobra v enem oziru, ker so v prvi vrsti narejene iz zelišč in lekov, ki odvajajo (dristila.) In to je obenem vse. Trinerjevo grenko vino je za obisti ravno tako dobro, kakor vse Kidney Pills, ki so advertizirane.

Takozvani "flajštri" za obisti (Kidney Plasters) so pa še relikvije iz stare dobe. Veliko več zaleže vroč obkladek ali gumijeva posoda.

K koncu bi omenil, da je večina izmed čitateljev, ki mislijo, da bolehajo na obistih, v veliki zmoti, ker je med osebami — posebno med Slovenci — izpod štiridesetimi leti Brightova bolezen jako redka. Kdor pa misli, da ima bolezen, naj gre k zdravniku, ki bo preiskal vodo in lahko povedal, če ima bolezen ali ne.

Ne vmešajvajmo se....

V Bolgariji vre. Vesti, ki prihajajo od tam, kažejo jasno, da se pripravljajo velike spremembe.

Bolgari so od nekdaj hrepeneli po svobodi in če skušajo sedaj po trpljenju in izkušnjah svetovne vojne ostresti se končno poslednjega Koburžana, je pač razumljivo, da mora vsiljena carska rodbina nemškega plemskega pokolenja, ki je za časa svoje vlade toliko škodovala bolgarskemu narodu, mora izginiti in z njo dosedanji vladni sistem.

Po vsej Bolgariji se pojavljajo silni nemiri, ki jih plačani kraljevi agenti s pomočjo nerazsodnega dela armade hočejo s silo zatreti. Jasno je, da je posvetila v Bolgarijo luč svobodnega vzhoda in predramila speče mase, da zahtevajo svoje pravice. . . Socijalizem, ki znači svobodo človeštva je postal tudi za zavedne bolgarske mase vodilno, načelo, gonilna sila. Ali naj se čudimo, če vidimo da se v trenutku, ko se majejo prestoli evropskih starih držav, maje tron tiranstva tudi v Bolgariji!

Mi smo sosedje Bolgarske in zato moramo njen razvoj še posebej pazno zasledovati.

Saj je še vsem v spominu vloga Bolgarije v svetovni vojni. Vsiljenec, imperialist Koburžan Ferdinand je povzročil Srbiji največje muke. Ta rodbina, ki je tako nesramno husjkala delavskokmečko bolgarsko maso s krvnim sovraštvom na srbsko, gotovo ne zasluži pardona. Spoditi se jo mora na njene fevde v Nemčiji. Toda vse to se ni zgodilo in zahrbtna ententa je menda celo podpirala imenovanje nove koburške krone, carja Cirila: to seve v zahvalo za "junaški" napad nad Srbe!. . .

Danes pa čujemo neverjetno vest: v Bolgariji vre in — država SHS pošilja na bolgarsko mejo svoje vojake!

Tako torej! Tudi naši vladi je menda že mnogo na tem, da se ohrani carski prestol v Bolgariji. ki je še v zadnjem času koval na naš rovaš spletke z Italijo! Sedanja državna Italija je vse prej kot naša prijateljica, ker stremi za tem, da zasužnji čim več Jugoslovanov. Mi SHS, naj jo sedaj zato tudi podpiramo v svojem prizadevanju, da ohrani bolgarski prestol svojemu prijatelju? Ali smo že taki vazali antante, da se ji moramo povsem pokoravati? Upamo vsaj, da se ne dela to po naši lastni volji ali po sklepu kakšnih vojnih ministrov.

Kako naj spravljam v sklad pomen besed, ki zvene po demokraciji, in vsakdanja protidemokratična dejanja vlad? Če ne izvajamo vsaj proti svojim sosedom! Ali nam je prirastel tako k srcu sedanji kraljevič v Bolgariji, da mu v njegovo zaščito pošljemo armado?

Svobodni državljani SHS, prožeti demokratičnih idej, se odločno zavarujemo proti temu. da bi mi šli v ogenj za kapitalistično antanto, ki nas gospodarsko, socijalno in nacijonalno uničuje.

Moč vstajajočega proletarijata je veliko silnejša nego zajajoča se oblast gnilega zapadnega kapitalizma, ki ga mi nočemo in ne moremo reševati.

Uredimo razmere doma in ne pozabimo, da je antanta tudi nas razkosala in potlačila! Tu čuti naš narod trdo pest kapitala; mi pa naj ne razumemo, kaj tlači bratskega bolgarskega proletarijata?

Demobilizirajmo, da konsolidiramo naše notranje razmere, da bo demokracija dejstvo in ne prazen besedni zvok! Ublažimo podivjanost in posurovelost ljudi, ki so že leta in leta pri vojakih, s tem, da jih pošljemo domov.

Jugoslovanski proletarijat svari vlado pred intervencijo na Bolgarskem. Nočemo konfliktov, nočemo boja proti vstajajočemu bolgarskemu bratskemu proletarijatu, kateremu želimo, da zmaga in ga bomo zato podpirali, ker bo njegov uspeh tudi v našo korist. Roke proč od Bolgarije!

Naj se da proletarijatu vsake države možnost prostega razvoja. da postane močan in svoboden. Le tako se otresemo antantinega suženjstva, le tako dosežemo spravo med narodi. Naši vladi pa pravimo: Roke proč od Bolgarije! — "Naprej."

Navodila za bolnike, bolne na influenci.

(Iz urada "Ameriškega Rdečega križa").

Vsakdo, kdor zboli na influenci, naj gre takoj v posteljo. Na ta način se zavaruje pred nevarnimi komplikacijami bolezni in tudi ni nevaren, da se še drugi okužijo. V sobi, kjer spi bolnik, naj ne spi nikdo drugi. Bolnika naj oskrbuje edino le ena oseba.

Vsi izmečki, katere pljuje iz sebe bolnik, naj se sežgejo in radi tega naj bolnik rabi kake neporabne cunje ali papirnate prtiče. Ako ima bolnik drisko, naj se pazi, da se ne onesnažijo roke, obleka ali posteljno perilo. Pri bolniku je potrebna ista pažnja kot pri tifusu.

Ako bolnik toži radi glavobola ali mrzlice, mu je treba dati dovolj vode, na glavo in prsa pa pokladati mrzle obkladke. Rabi naj se samo ona zdravila, katere predpiše zdravnik. Rabi naj se nikar razna druga zdravila, katera oglašajo v časopisih kot "sigurna zdravila zoper influenco." S tem se največkrat stanje bolnika še poslabša.

Ako razmere ne dopuščajo, kar je splošno pri delavcih nemogoče, najeti posebno bolniško strežnico za bolnika, naj bo posebno previdna ona oseba, ki ima v oskrbi bolnika in ki mora še poleg bolnika skrbeti za ostalo družino, da se ne okuži sama in da ne okuži tudi ostale člane družine. Ta oseba naj rabi vedno pri opravilu z bolnikom poseben predpasnik ali kako drugo vrhnjo oblačilo črez svojo navadno obleko, katero naj vedno dene raz sebe, ko zapusti bolnikovo sobo. Po vsakem opravilu pri bolniku naj vedno dobro omije roke v vroči vodi in z milom in ako je le mogoče naj se pridene vodi nekoliko karbolne kisline, katero se lahko dobi v vsaki lekarni. Bolnik naj rabi vedno posebne krožnike in sploh vso jedilno orodje, katero se mora po vsaki vporabi desinficirati (razkužiti).

Vsak strežnik naj bo posebno previden, da ne vdihava nevarnih kužnih kali.

POROČILO HOOVERJEVE ADMINISTRACIJE O PREHRANITVI OTROK V JUGOSLAVIJI.

New York, N. Y. — Major F. C. Gephart, ki je načeloval Hooverjevi pomožni akciji v Jugoslaviji, je izdal obširnejše poročilo o prehrani otrok v Jugoslaviji.

V tem poročilu navaja, da je dobil v Jugoslaviji sami za preskrbo otrok nasledaja darila: 2400 ton moke, 58 ton riža, 20 ton fižola in 5.4 tone masti. Mast in riž je darovala jugoslovanska narodna vlada vsled prizadevanja dr. Korošca, tedanjega ministra za prehrano. Fižol je darovala pokrajinska vlada v Dalmaciji. Moka je bila kreditirana in posamezni odbori so dobili nakazila od narodne vlade in s temi nakazili so dobili potrebno količino moke pri krajevnih upraviteljih prehrane.

V svojem poročilu navaja tudi, katere pokrajine so najbolj opustošene in kje vlada največje pomanjkanje hrane. Te so:

Okrožje Peč, katero se nahaja v vzhodnem delu Črnegore. Pokrajina je že sama na sebi jako divja in skalovita. Delovanje črnogorskih vstašev je še posebno oteżkočalo delovanje pomožne akcije.

Okrožje Strumice, kateri teritorij je Bolgarska odstopila Jugoslaviji glasom mirovne pogodbe. Ta okraj je bilo vojno pozorišče ves čas vojne.

Okrožje Cirkvenica, severnozapadna hrvaška obal, kjer so prebivalci še v mirnem času komaj toliko pridelali, da so se borno preživeli. Sedaj je pa pokrajina popolnoma obubožana in vsled tega so razmere še veliko slabše. Poleg tega se je pa naselilo v tej pokrajini veliko beguncev iz Reke in drugih krajev, kateri so zasedeni od italijanske armade.

Cacak — Milanovac — in Užice, v katerih krajih so divjali tekom vojne najhujši boji in vsled tega je pokrajina sedaj prava puščava. Polja in vrtovi so popolnoma uničeni in poslopja vsa razrušena.

Šabac, kjer je avstro-ogrska armada prekoračila reko Savo pri svojem prodiranju v notranjost Srbije. Vse vasi naokrog so popolnoma uničene in ravno tako tudi vrtovi in polja.

Hooverjeva administracija je prehranjevala v Sloveniji 16,800 otrok in sicer: V Ljubljani in okolici 8000, na Jesenicah 2800, v Tržiču 300, v Celju 1800, v Mariboru 2700, v Struišču 1200.

Na Hrvatskem je imela ta pomožna akcija v oskrbi 6000 otrok. V Dalmaciji 12,926, v Bosni in Hercegovini 15,400, v Črnigori 4,807, v severni Srbiji 22,811 in v južni Srbiji 69,237.

Hooverjeva pomožna akcija je skrbela v Jugoslaviji za 147,981 otrok.

PRVI ZNAKI INFLUENCE

(Iz zveznega vladnega zdravstvenega departmenta).

Marsikdo si je že mislil, ko je obolel na influenci, da ima samo navadno prehlajenje in se ni dosti brigal za to bolezen, kar je imelo dalekosežne posledice, ker je bolezen zanemaril. V resnici je influenca zelo sorodna ali podobna navadnemu bolj hudemu prehlajenju. In nekateri zdravniki so tudi mnenja, da je influenca bolj akutno razvidni prehlad. Poleg tega pa influenca navadno nastopa v mesecih, ko se vreme ali temperatura hitro izpreminja. Toda prehlad se pa ne razširja tako hitro kot se influenca, ki se tako hitro širi, kot kaka zelo nalezljiva kužna bolezen in radi tega moramo biti tudi zelo oprezni pri tej bolezni.

Influenca hitro napade vsakogar. Prvi znaki so: glavobol, bolečine v križu in po celem telesu sploh, bolečine v ušesih in očeh. Nekateri bolniki izgubijo tudi zavest in se jim blede in nekateri prično tudi bljuvati. Navadno vsak bolnik toži, da mu je mraz. Kajti navadno pri vsakem bolniku se pojavi tudi mrzlica, katere temperatura naraste včasih do 104 stopinj. Pri največ bolnikih je utrip žile zelo slab. To so notranji znaki influence.

Vsaka oseba, katero napade influenca, je na videz tudi zelo slaba. Oči ima krvave, teče ji iz nosa in oči in največkrat vsaka bolna oseba dobi tudi hud kašelj. Pri zadnji epidemiji se je pojavila v zvezi z influenco tudi driska.

V največ slučajih bolnik tudi oboli na dihalnih organih in je vsled tega dihanje zelo neredno in težko.

Kriza traja navadno štiri do pet dni in v tem času bolnik preboli ali pa se pojavi pljučnica, katero imenujejo "flumonia" in nastopi smrt.

Pri katerem koli se pojavijo zgoraj omenjeni znaki, naj gre takoj v posteljo in naj takoj pokliče zdravnika, ki bo odredil nadaljne potrebne korake. Nihče naj se ne tolaži, češ saj je to samo prehlad, kar največkrat povzroči katastrofo. Omenjeno je bilo že zgoraj, da je influenca pri pojavu zelo podobna prehladu. Človek mora biti pri vsaki bolezni zelo previden in pazljiv, da je ne zanemari.

KAKO SE OBVARUJEMO PRED INFLUENCO.

(Iz urada "Ameriškega Rdečega križa.")

Da se najlažje obvarujemo pred vsakimi boleznimi, nalezljivim ali nenalezljivimi, moramo skrbeti, da je naše telo vedno zdravo. Ako je naše telo popolnoma zdravo, se zamoremo vspešno boriti proti vsakim boleznim. Ako je pa bolno, je pa tudi podvrženo vsaki najmanjši bolezni. Da je pa telo zdravo, pa moramo skrbeti, da imamo poleg dela tudi dovolj počitka in zabave, da se pravilno oblačimo in da vživamo zdrave in dobre jedi. Izmed vseh jedi je mleko najboljša in najbolj zdrava hrana in tudi najbolj redilna, kakor za otroke tako tudi za odrasle. Skrbeti moramo za snažna in zračna stanovanja, katera naj ne bodo nikdar prenapolnjena. Okna v spalni sobi naj bodo vedno nekoliko odprta, podnevi in ponoči, da je vedno dovolj svežega in čistega zraka. Slab zrak je najbolj škodljiv.

Pri kihanju ali kašlju naj bo vsakdo zelo previden. Zelo priporočljivo je, da vsakdo, kdor kašlja ali kiha, dene žepni robec pred usta. Najnevarnejše je pa in tudi nedostojno, kihati ali kašljati kar naravnost in mogoče tudi proti taki osebi.

Vsakdo naj pazi, da je kolikor mogoče veliko na svežem zraku. Izogibati kolikor mogoče tesno nastanjenih prostorov. Snaga in čistost je prvi pogoj zdravja. Vsled tega je treba paziti, da je vsepovsod največja snaga in da je vse čisto.

Le na ta način se je lahko obvarovati pred nalezljivimi boleznimi.

KOLIKO STANE PROHIBICIJA AMERIŠKO LJUDSTVO?

Washington, D. C. — Senator Warren je dejal, da bo treba plačati ameriškemu ljudstvu petdeset miljonov dolarjev na leto, da se udejstvi prohibicija. Pripomnil je, da se bodo mogoče troški znižali, kadar ljudje postanejo tempereněniki.

Senator Warren je namreč predložil predlogo, ki dovoljuje denar za stražnike, ki bodo čuvali poslopja, v katerih je vskladiščeno žganje pod poroštvom.

Nasprotniki prohibicije so seveda drugega mnenja kot senator Warren glede stroškov, ki jih prinaša prohibicija in pravijo, da ti stroški izkazujejo le del izgube, ki jo je prinesla prohibicija. Oni pravijo, če bi se teh petdeset miljonov porabilo za poduk ljudstva, da bi se storilo več za odpravo žganjepitja, kot pa s prohibicijo.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

S tužnim in žalostnim srcem naznanjamo vsem prijateljem in znancem, da nam je nemila smrt ugrabila iz naše srede preljubljenega soproga in očeta nedoraslih otrok

FRANKA KOVAČIČA,

po štirinajstdnevni mučni bolezni na želodcu je 4. februarja t. l., za vedno zatisnil oči v starosti 38 let. Rojen je bil v okraju Rudolfovo na Dolenjskem, v Ameriki je bival 7 let. Bil je član društva št. 92 SNPJ. Tu zapušča žalujočo soprogo in tri hčere v starosti od 7 do 12 let. Zahvaljujem se članom omenjenega društva za krasni venec, ki so mu ga položili v zadnje slovo kakor tudi vsem, ki so nas tolažili in stali ob strani ob času bolezni in smrti pokojnega. Srčno se zahvalim vsem posameznim, ki so darovali krasne vence v zadnji spomin, kot B. Oblaku, J. Železniku, J. Juvancu, F. Kerskatu, A. Kravanjatu, J. Slambatu, lokalni uniji in društvu Workmen.

Srčna hvala vsem, ki so se udeležili pogreba v tako lepem številu, kar je dokaz, da je bil pokojni zelo priljubljen med tukajšnimi rojaki. Pogreb se je vršil 7. febr. ob 3. uri popoldne na pokopališču v Frontenac, Kans.

Še enkrat izrekam najiskrenejšo zahvalo vsem, ki so se udeležili pogreba in nam stali ob strani ob času naše nesreče.

Uršula Kovačič, soproga.
Freda, Edita, Ema, hčere.
Box 256 Franklin, Kans.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

S tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem žalostno vest, da je po dolgotrajni bolezni v prsih, za vedno zaspal dne 10. februarja 1920 ob 11 uri 15 min. dopoldne naš sobrat, oziroma soprog in oče treh otrok

MATEVŽ AVCIN.

Pokojni bil je doma iz vasi Koče, štev. 24, pri St. Petru, na Notranjskem. Zapustil nas je v 40 letu svoje starosti. V Ameriko je prišel s svojo soprogo leta 1909, torej po 11 letnem bivanju v tej deželi mu je smrt pretrgala nit življenja. Pogreb se je vršil dne 15. feb. ob 10 uri dopoldne na katoliškem pokopališču Sv. Josepha v Veroni, Pa. Tukaj zapušča soprogo in tri še nedorastle otroke, Matevž 11 let, Ignaca 6 let in Marija 2 leti in pol, ter več drugih sorodnikov tukaj in v stari domovini. Bil je član društva "Notranjska Zarja" štev. 216, S. N. P. J. Bil je zelo priljubljen med slovenskimi rojaki, temu dokaz članstvo tega društva, kateri so ga obiskovali za časa njegove bolezni, ga sprejeli korporativno v velikem številu na mirodvor k zadnjem počitku. Naša najlepša hvala društvu "Slov. Sokol" štev. 118, S. N. P. J. iz Pittsburgha, Pa., ki so nam posodili društveno zastavo za sprejem pri sprevodu. Hvala vsem članom, ki so se zanimali in darovali krasne vence in bratske napise, enako hvala vsem, ki so darovali vence v spomin pokojniku. Naš pokojni brat je obolel na influenci že v mesecu oktobru leta 1918 in potem je bil vedno bolehal, dokler ni zatisnil za vedno. Posebna hvala društvenemu tajniku Anton Knafelcu, za krasen govor ob pokojnikovem odprtem grobu, kjer je opominjal navzoče za koristi in dobrote, ki jih je delila mati Slov. Narod. Pod. Jednota potom svojih članov v bolezni in ob smrti, ter stala na strani v žalostni uri. Hvala vsem sorodnikom in prijateljem za dostojen sprejem kot v zadnji prijateljski spomin. Hvala vsem, ki so se udeležili pogreba. Tebi dragi naš društveni sobrat pa želimo, da počivaš mirno v hladni ameriški zemlji! Zakon narave je zahteval tebe kot žrtev, počivaj mirno dokler se ne srečamo skupaj, naš nepozabni sobrat, naše sožalje ostali žalujoči družini, za tvojo prerano smrt. Žalujoča družina in

DRUŠTVO "NOTRANJSKA ZARJA" ŠTEV. 216, S. N. P. J., VERONA, PA.

PRVO IN EDINO SLOVENSKO PODJETJE TE VRSTE V CHICAGU IN OKOLICI.

URADNE URE
od 9. zjutraj do 6. ure zvečer.
V torek, četrtek in sobota do 9. ure zvečer.
Ob nedeljah od 9. do 12. dopoldan.

MORTGAGE BANK
če želite posojila na svoje posestvo ali hočete svoj denar vložiti na prvo intabulacijo, kjer vam nosi po 6% obresti.

REAL ESTATE
če želite kupiti, prodati ali zamenjati svoje posestvo, loto ali farmo.

INSURANCE
če želite zavarovati hišo ali pohištvo proti ognju in drugim nesrečam. Zavarujemo avtomobile proti požaru, tatvini in vsem drugim nesrečam; velike šipe (plate glass) in sploh vse, kar je mogoče zavarovati.

NOTARSKA PISARNA
za vsa notarska ali pravdna dela. Pregledujemo abstrakte, delamo deede in različne pogodbe ter pooblastila za tukaj in stari kraj. V vseh slučajih se obrnite na nas, kdorkoli rabi kako pomoč ali nasvet.

POŠLJAMO
denar po dnevnem kurzu na vse strani sveta.

V VSIH SLUČAJIH
se obrnite na svoja rojaka, pa boste vselej dobro in pošteno postreženi. Pridite osebno do nas ali pa pišite.

M. MLADIC & J. VERBERBAR,
1334 W. 18th St. (blizu Blue Island Ave.), Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2076.

Prava železničarska ura 21 kamnov, jamčena za 25 let.
STANE SAMO $7.95.
ZASTONJ: NAJNOVEJŠE VRSTE DENARNICA ZASTONJ.

Le enkrat v življenju nudi se vam tako ugodna prilika. [illegible]

ZASTONJ: Kdor izreže ta oglas in nam pošlje naročilo dobi POPOLNOMA ZASTONJ lepo in trpežno denarnico.

NE POŠILJAJTE DENARJA v naprej. [illegible]

IMPERIAL WATCH CO.,
Dept. 1409 A.
1016 Milwaukee Ave.,
Chicago, Ill.

Influenca na vse strani!

KAKO SE OBVAROVATI STRAŠNE BOLEZNI, KI BREZ USMILJENJA KOSI NA VSE STRANI.

[illegible]

PITTSBURGH REMEDY COMPANY,
214 Burgwin Bldg.,
PITTSBURGH, PA.

Bolehal 10 let na želodčni nerednosti.

Sedaj je zdrav in pripoveduje kako se je ozdravil.

Bolehal sem dolgo časa. Imel sem zaprtnico, slabo prebavo in različne druge bolečine, vsaka mala sapica in že sem se prehladil. Poskusil sem mnoga zdravila in pri raznih zdravnikih ali vse zaman. Končno sem čisto opešal, nisem mogel ne jesti, ne delati, postal sem toliko nervozen, da nisem mogel spati, še sem mislil, da je res ni več nobene pomoči zame in tako sem zgubil vse veselje do življenja. Sicer sem pa na srečo slišal o SV. BERNARDA Zdravilnem zeliščnem čaju in pričel sem ga vživati. V kratkem sem se počutil boljše in sedaj sem popolnoma zdrav in dober. Lahko spim, jem, se počutim močan in energičen. Ta čaj mi je pomagal.

Torej če je kdo, ki se ne počuti dobro ali boleha na želodcu, obistih, na prebavi ali nervoznosti, vžival naj bi to zdravilo SV. BERNARDA ČAJ. Ima prijazen okus in čudovito dobro deluje.

Pošljite $1.12 za en zavoj, ali $5.00 za 5 zavojev na sledeči naslov: ST. BERNARD GARDENS, N—7, NEW ORLEANS, LA., in oni vam bodo poslali z vsemi navodili kako se vživa to zdravilo. Vaš denar se vam vrne ako vam ta zdravilni čaj ne pomaga. Vredno je poskusiti. (Adv.)

POZOR! Influenza se širi.

2300 novih slučajev influenze se je poročalo v mestu New York in 2000 v Chicagu. Skoro vseh državah se kaže velik naraščaj te epidemične bolezni. Skoro gotovo je, da bodo oblasti zaprle, gledišča in druge shajajoče se prostore, da se prepreči razširjanje te strašne bolezni. Bodite pripravljeni in imejte vedno doma pri rokah kakšno zanesljivo zdravilo in še posebno nekaj kar stori vaša čreva, da se očistijo. Naročite si še danes šest boks LAXCARIN INFLUENZA TABLETS, katere vsebujejo dovoljno zdravilo. Stane le pet dolarjev in štiriindvajset centov. Zelo je priporočljivo, da imate tudi šest boks Laxcarin pri roki, tako da mati narava lahko pomaga očistiti zastrupljene ostalosti in vas obvaruje pred influenčnimi bacili. Laxcarin čistilne tablete stanejo le pet dolarjev in 24 centov za šest zavojev. En zavoj Laxcalcin ali pa Laxcarin stane le en dolar in štiri cente vštevši davek. The Laxal Medicines Co., 164, Laxal Bldg., Pittsburgh, Pa.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

Volilna borba na Hrvatskem. "Politika" piše o volitvah na Hrvatskem se je že pričela. Na čelu volilne kampanje stojita Zagreb in Osek, to se vidi najbolje iz tamkaj izhajajočega časopisja Računa se, da bodo v Zagrebu vodile volilno borbo naslednje organizirane stranke: Ljudska (pučka) stranka, demokratska zajednica, hrvatska zajednica, komunisti in socialni demokrati. Udeležile pa se bodo volitev na vsak način tudi seljačka in radikalna stranka ter skupine okoli "Narodnoga Djela", "Obnove" in "Tribune". Volilne liste za mesto Osjek so že izgostovljne. Število volilcev znaša 5278. Porazdeljeni po stanovih nudijo naslednjo sliko: Posestnikov je 554, trgovcev 291, industrijalcev 10, obrtnikov 852, državnih uradnikov 476, zdravnikov 30, odvetnikov in koncipientov 44, železničarjev in delavcev 1616, kmetovalcev 123, zdravniških asistentov 10 in v raznih drugih poklicih zaposlenih 191. Na vsak način bo volilna borba zelo živa in strastna.

Kočevje. — Razmere pri našem premogokopu so vedno boljše. Neki paznik namreč si je priboril že toliko ugleda pri obratovanju, da se na njegovo zahtevo odpusti vsakega poljubnega delavca, ker paznik zapreti, da takoj zapusti službo, če se ne bi odslovilo delavca. Tu se dela brez pardona in nobenega človeka ni, ki bi napravil samovoljnemu početju konec. Opozarjamo torej tiste ki so kompetentni, na to dejstvo s pozivom, da napravijo stvari pravični konec.

Griblje pri Črnomlju. Po več kot osmih letih odsotnosti se je vrnil v domovino g. dr. Niko Zupanič. Občina Griblje ga je na občinski seji dne 27. decembra 1919 imenovala častnim članom.

Ruše nad Mariborom. Zopet bridka izguba v naših vrstah! Dne 6. t. m. je umrl v 60 letu starosti sodrug Frane Kavčič. Pokojnik je bil 25 let član naše organizacije. Umrl je vsled jetike te strahovite spremljevalke našega delavskega stanu. Pokojni sodrug je bil zelo priljubljen. Ohranimo ga v najboljšem spominu s tem, da se z vsem srcem posvetimo njegovemu započetemu delu za zmago naše delavske stvari.

Kdo bo plačal?...... Delavec "Deset let sem varčeval in sem si prihranil celih 1200 K. Sedaj pa pravijo, da nam bodo zamenjali denar v razmerju 1:5 oziroma 1:4. Torej mi potem ne ostane več kot 300 K izgubim torej 900 K. Italija je zahtevala v zasedenem ozemlju samo 60 vin. pri eni kroni. Sedaj vrne 20 vinarjev, torej je vzela od ene krone samo 40 vinarjev. . . Da se bi pri nas vprašanje denarja tako rešilo, kar verjeti ne morem!" — Ubogi delavec, ki si delal in varčeval toliko časa in nazadnje izgubiš še tistih 300 K ker bodo namreč cen po zamnjavi rajše poskočile kot padle! Da, tako znajo finančni "strokovnjaki"! Mi smo že zdavnej zahtevali, da se denar izmenja v razmerju 1:1, valuto pa da se izboljša na račun bogatih vojnih dobičkarjev in ljudskih oderuhov ter s primerno uredbo narodnega gospodarstva. Storili bomo vse, kar je mogoče, da se valutna reforma res pravično in pametno izvede, ne pa, da se revnim slojem iztrga zadnji krvavo prisluženi vinar.

Nesreča na državnem kolodvoru. — Dne 16. jan. ob 20. uri 15 minut se je zgodila na državnem kolodvoru v Šiški nesreča, katere vzroki niso še doslej povsem pojasnjeni. Nesreča se je pripetila na prvem tiru tik postajnega poslopja. Ob 20. uri 15 minut je po omenjenem tiru vozil strojevodja Curhalek premikalni vlak, Nadpremikač Sedovnik je dal znamenje "stoj" in Curhalek je nato vlak takoj ustavil, a ni nikakor slutil, da se je kdo ponesrečil. Sodovnik je nato odhitel v postajno pisarno po skladiščne liste. Za vlakom pa se je začela zbirati množica železniških uslužbencev in drugih ljudi, katerim se je nudil pretresljiv vprizor. Na tračnici so bili razmetani deli človeškega telesa, kosti, meso, deli obleke in potok krvi. Med tračnicami je ležala glava, obrnjena proti severu. Telo je bilo docela razmesarjeno. — Na lice mesta je došla policijska komisija, ki je takoj zaslišala navzoče policijski zdravnik dr. Drč pa je konštatiral takojšnjo smrt. — Nočni čuvaj Hajek, je edino videl, da je v trenotku ko je vozil vlak po tiru pred postajo, opazil med kolesi pod vozovi svetljikajočo luč. V resnici so našli na tiru razbito železniško luč. Na tragični način ponesrečeni je bil strojevodja Fran Voh, oče dveh malih otrok, stanujoč z ženo v Spodnji Šiški št. 1 8. Prišel je bil z dolenjskim vlakom na državni kolodvor, kjer ga je dohitela nesreča. Voh je bil zelo soliden in pošten oče. Ostanke ponesrečenca so skrbno pobrali in prepeljali v mrtvašnico sv. Krištofa. Postajno načelstvo je ženo takoj obvestilo o nesreči.

Socialistična stranka v domovini proti nameravani rešitvi jadranskega vprašanja. Načelstvo Jugoslovanske socijalno-demokratične stranke je z ozirom na najnovejše vesti o bližujoči se'opasni rešitvi jadranskega vprašanja sklicala dne 17 t. m. ponoči izredno sejo ter sklenilo takoj izdati naslednji nujni protest:

Izhajajoč iz svojega, ponovno označenega stališča, ki odklanja vsako nasilno imperialistično rešitev mejnih vprašanj, protestira z vso odločno ogorčenostjo, katero ji daje zavest njenega pravičnega pojmovanja, proti nameravani, nad vse krivični, od golih imperijalističnih nagibov prevzeti rešitvi jadranskega spora. Naša stranka stoji slejkoprej na stališču samoodločbe narodov z vsemi primernimi garancijami v vsem, po Italijanih okupiranem ozemlju ter izjavlja, da ne prizna in ne bo nikoli priznala katerokoli drugo rešitev. Še posebej protestira proti nevarni reški koloboeiji, ki je tem usodnejša, ker ustvarja neizbežne kal bližnjih opasnih sporov, katere hoče naša stranka predvsem preprečiti.

Reka je predstavljala naše poslednje izhodišče na morje. Z rešitvijo, ki se tozadevno pripravlja v Parizu, se nam zapira še ta poslednja pot v svet ter nas gospod. in politično kratkomalo uničuje. Če se že vrše pogajanja — proti naši volji — o nekaterih delih spornega jadranskega teritorija, potem zahtevamo brezpogojno vse ozemlje severno od Wilsonove črte, medtem ko naj v zasedenem, delu južno od te črte odloči ljudski plebiscit. Naša stranka bo te svoje zahteve z odločnostjo branila, toliko z ozirom na prizadete kraje, kolikor na nevarnost, ki jo vsaka druga rešitev vsebuje, ter apelira že sedaj na svetovni proletarijat da jej v tej njeni pravični borbi pomaga. — Načelstvo jugoslovanske socijalno demokratske stranke.

Naročniki Pozor!

Znamenje (Februarja 28-20) pomeni, da vam naročnina poteče na ta dan. Ponovite jo pravočasno, da se vam lista ne vstavi. Ako lista ne prejmete, je mogoče vstavljen, ker ni bil plačan. Ako je vaš list plačan in ga ne prejemate, pišite nam dopisnico stari in novi naslov.

Naši zastopniki so vsi društveni tajniki in drugi zastopniki, pri njih lahko plačate naročnino.

Naročnina za celo leto je $4.00 in za pol leta pa $2.00. Člani S. N. P. J. plačajo za pol leta $1.40 in za celo leto $2.80.

Naročnino lahko tudi sami pošljite na naslov:

UPRAVNIŠTVO 'PROSVETA', 2657 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

NE KRIVITE VAŠEGA PRODAJALCA!

"Flu" povzroča ponovno sitnosti enako kot prošlo leto. Velike zaloge Trinerjevega ameriškega vina in Triner's Angelica Biter Tonike se je prodalo in veliko trgovcev je razprodalo vso zalogo tega zdravila. Naši odjemalci se pritožujejo, sicer pa delamo noč in dan, da spolnimo vsa naročila, in da napravimo dovolj blaga v zalogo. Trinerjevo ameriško grenko vino je hvale vredno. To zdravilo očisti vaše notranje dele telesa brez ščipanja v želodcu ali slabih posledic. Triner's Angelica Biter Tonika je znamenito zdravilo za ojačanje moči in zelo priporočljivo bolnikom. V slučajih prehlada, kašlja se lahko zanesete, na Triner's Cough Sedative in za slučaj bolezni v grlu grgrajte s Triner's Antiputrinom. Vsak lekarnar ali trgovec s zdravili ima te v zalogi vselej zahtevajte Trinerjeva zdravila in ne jemljite nobenih ponaredb! Joseph Triner Company, 1333—1343 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

PROLETAREC

je slovensko glasilo socialistične stranke v Ameriki. Vsak delavec in rojak, ki se zanima za socializem, bi ga moral redno čitati

pravo sliko socializma.

Naročnina znaša $2.50 na leto. $1.50 za pol leta.

Naslov: **PROLETAREC, 3639 W. 26th St.,** CHICAGO, ILLINOIS.

NAPREDEK.

"Prosveta" piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjaš z njenimi idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. — V zalogi imam vse blago za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni.

ANTON ZORNIK, Herminie, Pa.

HOTEL SERSHEN.

Najboljša jedila, prenočišča in točna postrežba. Vsi, ki votujete preko Clevelanda, ste dobrodošli. Torej kadar se mudite v Clevelandu ali Collinwood, Ohio, tu se vam nudi lepa priložnost pri:

HOTEL SERSHEN, 694 E. 152nd Str, Cleveland, Collinwood, Ohio.

Vzemite Collinwood St. Clair ali pa St. Clair Collinwood vozlično karo.

Največja slovenska zlatarska trgovina.

FRANK ČERNE, 6033 ST. CLAIR AVE., CLEVELAND, O.

Žepne in stenske ure, prstane in medaljončke vsih Slov. Jednot in Zvez, broške, zapestnice, diamantne prstane in lavalirje, verižice i.t.d.

POPRAVLJAMO: ure in drugo zlatnino po nizki ceni.

PODRUŽNICA COLUMBIA GRAMOFONOV

in gramofonskih plošč. Slovenskih in drugih. Prodajamo na lahka mesečna odplačila. Pišite po cenik, kateri se Vam pošlje brezplačno, ali pa osebno vprašajte za cene predno drugod kupite.

Najboljše blago. Najnižje cene.

Največja slovanska tiskarna v Ameriki je NARODNA TISKARNA

2146-48-50 Blue Island Ave., Chicago, Illinois.

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društvo in trgovce.—"PROSVETA" se tiska v naši tiskarni.

Spremembe letnih časov.

KAKOR se spreminjajo letni časi in ž njimi vreme, tako se moramo tudi ravnati mi z obleko. Zimskih oblek v spomladanskem času ne moremo nositi. Ker se pa že bliža spomladanska doba, priporočava rojakom svojo veliko zalogo raznovrstnega perila, kot fine praznične in delovne srajce, enokosne spodnje obleke (Union suits), volnene srajce, kravate, ovratnike, mehke in trde, najnovejše moške in deške čepice, hlače in vsakovrstno drugo blago. Razveselite svoje mlade sinove s tem, da jim kupite sedaj eno naših deških oblek. Imamo veliko izbiro vseh barv vzorcev in velikosti. Obleke so narejene po najnovejšem kroju, delo trpežno in blago najboljše kakvosti.

V zalogi imava tudi lepo število vsakovrstnih ročnih kovčekov po zmernih cenah.

Ako si želite dati izgotoviti novo spomladansko obleko, oglasite se v naši krojačnici, kjer vam umerimo in sešijemo obleko, katera vam bode gotovo ugajala.

Prepričani smo, da vas enokratna poskušnja napravi našim stalnim odjemalcem.

TOČNA IN SOLIDNA POSTREŽBA JE NAŠE GESLO.

Belaj & Močnik

slovenska krojača in trgovca moške oprave.

6205 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio

POTOVANJE IZ JUGO-SLAVIJE V AMERIKO

NI zabranjeno. Kdor želi dobiti iz starega kraja svojo družino, ženo, sestro, brata, mater ali očeta, mora poslati tja gotove listine, na podlagi katerih se zamore dobiti potrebno dovoljenje. Ako želite imeti pojasnila glede tega, potem se obrnite na mene. Izdelujem tudi vsa v NOTARSKI POSEL spadajoča dela.

ANTON ZBAŠNIK, Javni Notar,
102 Bakewell Bldg., PITTSBURGH, Pa.
Corner Diamond and Grant Sts.
(Nasproti Court Housa.)

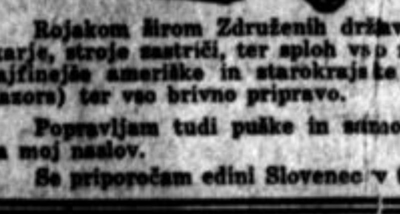

F. K. Bauzon, 5920 St. Clair Avenue, CLEVELAND, O.

Rojakom širom Združenih držav naznanjam, da brusim britve škarje, stroje zastriči, ter sploh vso rezilno orodje. V zalogi imam najfinejše ameriške in starokrajske britve, brivne stroje (Safety Razors) ter vso brivno pripravo.

Popravljam tudi puške in samokrese. Za podatke se obrnite na moj naslov.

Se priporočam edini Slovenec v tej stroki.

ZASTONJ! ZASTONJ! KUKU URO!

Kdor nam pošlje naročilo za to žepno uro dobi kot za nagrado ČUDOVITO KRASNO KUKU URO, POPOLNOMA ZASTONJ. Mogoče le enkrat v življenju se vam nudi ta prilika, torej ne prezrite tega. Oglejte si krasno uro ki jo lahko dobite od nas skoro zastonj. Je zelo trpežno in krasno izdelana. Kolesovje ima 21 kamnov — jamčena za 25 let. Zdržuje boljše čas od vsake druge ure, strojniki, kurjači, železničarji in enaki rokodelci imajo te ure ker se lahko zanesejo na držanje pravega časa. Brez izjeme kakšno drugo uro si kupite ne bode boljša od te naše ure. Navadna cena ti uri je $18.00, sicer pa, da seznanimo ljudstvo z njo smo se odločili za kratko dobo jih prodajati po tovarniški ceni po $9.95. Kdor nam pošlje ta oglas in naročilo za to uro takoj, dobi KUKU URO POPOLNOMA ZASTONJ. Mi ne vprašamo za denar v naprej. Pošljite nam $1.00 za jamstvo in ostalo bodete plačali potem ko prejmete na dom žepno in stenske uro. Ako hočete imeti tako KUKU uro na vašem domu, morate takoj poslati naročilo ker jih imamo le en tisoč teh iz Evrope importiranih ur, torej zaloga je omenjena. Ne odlašajte znalo bi biti še prepozno — naročite še danes. Pišite na naslov:

EUROPEAN WATCH CO., 1065 Milwaukee Ave. Dept. 428, Chicago, Ill.

POTOP.

Zgodovinski roman

Spisal H. Sienkiewicz. Poslovenil Podravski

"Kako je to mogoče? Od kod ste posneli to?" zakriči Kmitic. "Kedaj je postala Švedska takšna velesila? Je-li mar poljski narod manjši od švedskega? Mar ne moremo mi nabrati več vojakov? Ali mar zaostaja naše vojaštvo, kar se poguma tiče, za švedskim?"

"Našega naroda je desetkrat toliko nego Švedov. Zemljo nam je Bog tako blagoslovil, da pridelam sam na svojem sohačevskem starostu več pšenice nego v vsej Švedski. Kar pa se junaštva tiče, rečem le to, da sem bil navzoč pri Kircholmu, kjer so premagali in uničili trije tisoči huzarjev osemnajst tisoč najboljše švedske vojske."

"Ha, če je pa tako," odvrne Kmitic, kateremu so se kar oči zasvetile pri spominu na ono bitko, "kašni so torej vzroki, radi katerih bi jih ne mogli sedaj zmagati?"

"Najprvo je to" odvrne starec s počasnim glasom, "da smo postali majhni, oni pa so nam zrastli čez glavo; da so nas zavojevali z našimi lastnimi rokami, kakor so prej zavojeli Nemce s pomočjo Nemcev. Takšna je očividno volja božja in ponavljam, da je ni moči, ki bi mogla se jim protiviti."

"Če se pa plemstvo spametuje ter se zbere okrog svojega vladarja; če vsi zagrabijo za orožje, kaj porečete potem in kaj ste namenjeni učiniti?"

"Takrat pojdem ž njimi, položim svoje kosti ter svetujem vsakemu, da učini isto, ker napočijo takšni časi, na katere človek raje ne bi gledal . . ."

"Slabejši že itak ne morejo priti nego so sedaj! . . . To je nemogoče!" zakliče Kmitic.

"Vedite gospod," odvrne starosta, "da pride pred koncem sveta in pred poslednjo sodbo še antikrist in dobi oblast nad pravičnimi; takrat bo vrag hodil po svetu ter učil ljudi novo vero. Po božjem dopuščenju bo zloba zmagovala do onega trenutka, ko naznanijo nebeški trobentači konec sveta . . ."

Po teh besedah se skloni starosta nazaj v naslonjač, na katerem je sedel, pomežika z očmi ter nadaljuje s tihim, tajnostnim glasom:

"V svetem pismu stoji zapisano, da se bodo prikazovala na nebu znamenja . . . Na solncu so že bila znamenja v podobi roke in meča . . . Bog, usmili se nas grešnikov! . . . Zloba zmaguje nad pravico, ker slavijo Švedje in njih privrženci nad nami zmago . . . Prava Kristusova vera propada, ker se dvigajo luteranci . . . Ljudje, ali res ne vidite, da se bliža dies irae, dies illa? Jaz imam že sedemdeset let, stojim na obrežju Stiksa ter čakam izprevodnika . . . Jaz vidim . . ."

Tu starec zopet umolkne, Kmitic pa ga z začudenjem in z grozo prešinjem gleda, ker dokazi iz svetega pisma so se mu zdeli prepričevalni. Torej se zelo prestraši sodbe ter se zamisli.

Toda starosta ga ni opazoval, marveč raztreseno zrl po prostranstvu. Končno je dejal:

"Kako bi bilo tudi mogoče zmagati Švede, ko je pa to dopuščenje in volja božja razločno napovedana od prerokov? . . . Oj, v Čenstohovo naj bi šli ljudje, v Čenstohovo! . . ."

Starosta umolkne znovič.

Solnce je ravnokar zahajalo ter pošiljalo svoje poševne žarke v sobo in narejalo raznobarvne proge po podu. V kotih sobane je bilo temno. Kmiticu so jeli gomazeti mravljinci po životu; zdelo se mu, da je napovedo, koj ko izgine nebeška luč zahajočega solnca, tudi nebeški trobentači poslednjo sodbo.

"O kakšnih prerokovanjih govorite?" vpraša naposled starosto, ker se mu je zdelo molčanje še strašnejše.

Mesto da bi odgovoril, starosta se obrne k vratom stranske sobe ter zakliče:

"Alenka! Alenka!"

"Za Boga!" zakriči Kmitic; "koga pa kličete, gospod?"

V tem trenutku je verjel vse. Verjel je, da se njegova Alenka, po čudežu prenešena iz Kejdanov, prikaže njegovim očem.

In pozabil je na vse, upri oči v vrata ter čakal brez sape v prsih.

"Alenka! Alenka!" ponovi starosta.

Vrata se odpro in v sobo stopi ne Alenka Bilevičeva, marveč zala, visokovzrastla gospodična, nekoliko Alenki podobna, toda kaj resnega in mirnega lica. Bila je bleda, nemara celo bolna, osupnena po tolovajskem napadu. Šla je s pobešenimi očmi tako lahko in tiho, kakor po vetru.

"To je moja hči," reče starosta. "Mojih sinov ni doma, ker so šli z gospodom Krakovskim k našemu nesrečnemu kralju."

Obrne se k hčerki in doda:

"Gospodična, zahvali se najprej temu vitezu za rešitev, potem pa nam prečitaj prerokovanje Brigite."

Deva se prikloni Kmiticu ter odide in se čez malo časa vrne s tiskanim papirnatim zavojem v roki. K oknu stopi in jame čitati z zvonečim in sladkim glasom:

"Prerokovanje svete Brigite. "Pokažem ti najprej pet kraljev in njih vladarstva: Gustav, sin Erika, je lenobni osel, ker je zanemarjal pravo vero in sprejel krivo. Zavrgel je apostolsko vero, vpeljal v svojem kraljestvu avsburško veroizpoved ter osramotil s tem svojo slavo . . . Poglej sveto pismo, kjer stoji zapisano o Salomonu, da je onečastil svojo slavo z malikovanjem."

"Ali čujete?" vpraša starosta in pokaže Kmiticu velik prst leve roke.

"Čujem." ——— . ———